

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta. Lailla on tarkoitus panna täytäntöön siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähdystarvikkeiden asettamista saataville markkinoilla ja valvontaa koskeva direktiivi.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi myös pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annettua lakia siten, että siinä viitattaisiin markkinavalvontaa ja ilmoitettujen laitosten hyväksymis- ja ilmoitusmenettelyä koskeviin erikseen annettaviin lakeihin ja kumottaisiin mainittuja seikkoja koskevat säännökset.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annettua lakia kumoamalla laista siviiliräjähteiden vaatimuksia ja vaatimustenmukaisuuden osoittamista koskevat säännökset. Laissa säädetyt räjähteitä koskevat yleiset vaatimukset koskisivat tämän jälkeen vain puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan tarkoitettuja räjähteitä sekä kansallisesti hyväksytyjä pyroteknisiä tuotteita. Lain soveltamisalaa laajennettaisiin selluloidin teolliseen käsittelyyn, varastointiin ja säilytykseen.

Esityksessä ehdotetaan tarkistettavaksi myös rikoslain räjähderikosta koskevaa rangaistus-säännöstä ehdotetun uuden räjähteiden vaatimustenmukaisuutta koskevan lain johdosta.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 20 päivänä huhtikuuta 2016.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 JOHDANTO.....	3
2 NYKYTILA.....	3
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	3
Räjähteiden valvonta.....	4
2.2 Euroopan yhteisön uusi lainsäädäntökehys ja direktiivit.....	5
Euroopan yhteisön uusi lainsäädäntökehys.....	5
Uudelleenlaadittu siviiliräjähdedirektiivi.....	6
2.3 Nykytilan arviointi.....	7
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	7
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	9
4.1 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	9
4.2 Vaikutukset talouden toimijoiden toimintaan.....	10
5 ASIAN VALMISTELU.....	10
6 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	11
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	12
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	12
1.1 Laki räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta.....	12
1.2 Laki pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain muuttamisesta.....	22
1.3 Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta.....	23
1.4 Laki rikoslain 44 luvun 11 §:n muuttamisesta.....	24
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET.....	25
3 VOIMAANTULO.....	25
4 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	25
LAKIEHDOTUKSET.....	27
1. Laki räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta.....	27
2. Laki pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain muuttamisesta.....	36
3. Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta.....	39
4. Laki rikoslain 44 luvun 11 §:n muuttamisesta.....	42
LIITE.....	44
RINNAKKAISTEKSTIT.....	44
2. Laki pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain muuttamisesta.....	44
3. Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta.....	59
4. Laki rikoslain 44 luvun 11 §:n muuttamisesta.....	64

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 26 päivänä helmikuuta 2014 direktiivin 2014/28/EU siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähdystarvikkeiden asettamista saataville markkinoilla ja valvontaa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta, jäljempänä *siviiliräjähdedirektiivi*. Siviiliräjähdedirektiivi on osa Euroopan unionissa toteutettavaa laajaa tuotesääntelyuudistusta. Direktiivi on osa niin kutsuttua direktiivipakettia, jossa yhdeksän direktiiviä on sopeutettu Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseen N:o 768/2008/EY tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvistä yhteisistä puitteista ja päätöksen 93/465/ETY kumoamisesta, jäljempänä *NLF-päätös*. Samanaikaisesti kuin siviiliräjähdedirektiivi annettiin seitsemän muuta tuotesääntelyuudistukseen liittyvää direktiiviä. Jo aiemmin annettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/29/EU pyroteknisten tuotteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta. Tämä pyroteknisiä tuotteita koskeva direktiivi on kansallisesti toimeenpantu ja näitä säännöksiä on sovellettu 1 päivästä heinäkuuta 2015 lähtien.

Siviiliräjähdedirektiivin mukaan kansalliset toimeenpanosäännökset on annettava viimeistään 19 päivänä huhtikuuta 2016 ja säännöksiä on sovellettava 20 päivästä huhtikuuta 2016.

Aiempi neuvoston direktiivi 93/15/ETY siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähdystarvikkeiden markkinoille saattamista ja valvontaa koskevien säännösten yhdenmukaistamisesta, on Suomessa kansallisesti toimeenpantu pääosin asetuksella räjähteiden vaatimustenmukaisuuden toteuttamisesta (1384/1994). Edellä mainittu asetus on annettu räjähdysvaarallisista aineista annetun lain (263/1953) nojalla. Nykyisin vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa (390/2005), jäljempänä *kemikaaliturvallisuuslaki*, on räjähteisiin liittyvät laintasoiset yleissäännökset. Vuonna 1993 annetussa neuvoston direktiivissä on myös säännöksiä räjähteiden sekä ampumatarvikkeiden siirrosta. Nämä säännökset on kansallisesti toimeenpantu kemikaaliturvallisuuslailla ja sen nojalla annetulla valtioneuvoston asetuksella räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonnasta (819/2015). Ampumatarvikkeiden siirtoa koskevat säännökset on toimeenpantu ampuma-aselaila (1/1998).

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Nykyiset kansalliset, räjähteitä koskevat säännökset sisältyvät pääosin kemikaaliturvallisuuslakiin. Kemikaaliturvallisuuslain 67 §:n mukaan markkinoille saatettavat räjähteet on suunniteltava ja valmistettava siten, että niiden aiheuttama vaara ihmisten turvallisuudelle, ympäristölle ja omaisuudelle on mahdollisimman vähäinen normaaleissa ja ennakoitavissa olevissa käyttöolosuhteissa. Räjähteiden tulee olla tarkoitukseensa sopivia ja niiden tahattoman syttymisen tulee olla räjähteiden käyttötarkoitus huomioon ottaen niin epätodennäköistä kuin se kohtuudella on mahdollista. Räjähteiden tulee lisäksi olla sellaisia, ettei niiden varastoinnista eikä käyttötarkoituksen mukaisesta käytöstä aiheudu muutoinkaan vaaraa ihmisten terveydelle eikä ympäristölle. Lisäksi edellytetään, että sen, joka saattaa räjähteen markkinoille, on varmistettava ja osoitettava, että räjähdde täyttää sitä koskevat vaatimukset. Vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa on käytettävä kemikaaliturvallisuuslain 100 §:n mukaista tarkastuslaitosta. On myös huolehdittava, että räjähdde varustetaan vaatimustenmukaisuutta osoittavalla merkinnällä sekä räjähteen turvallisen käytön edellyttämällä merkinnöllä.

Räjähteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta annetulla asetuksella on pantu täytäntöön vuonna 1993 annetussa räjähteitä koskevassa direktiivissä säädetyt räjähteiden vaatimustenmukaisuuden toteamista koskevat vaatimukset. Asetuksessa on säädetty räjähteiden olennaisista turvallisuusvaatimuksista, vaatimustenmukaisuuden varmentamisenmenettelyistä, ilmoitetun tarkastuslaitoksen vaatimuksista sekä CE-merkinnästä.

Direktiivin mukaisesti kemikaaliturvallisuuslaissa ja sen nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonnasta on säännökset räjähteiden siirrosta. Säännökset koskevat räjähteiden siirtoa Suomessa sekä Euroopan talousalueella. Säännösten mukaan räjähteitä saa siirtää ainoastaan niille luonnollisille ja oikeushenkilöille, jotka ovat saaneet räjähteen siirtoon oikeuttavan asiakirjan, siirtotodistuksen. Räjähdettä ei toisaalta saa luovuttaa siirrettäväksi, ellei räjähteiden vastaanottaja ole toimittanut määräpaikkakunnan toimivaltaiselta viranomaiselta saatua räjähteiden siirtotodistusta. Räjähteiden siirtoon oikeuttavan siirtotodistuksen myöntää Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. Direktiivissä on myös ampumatarvikkeiden siirtoa koskevat säännökset, jotka on toimeenpantu Suomessa ampuma-aselaisissa.

Vuonna 1993 annetun räjähteitä koskevan direktiivin nojalla on annettu myös komission direktiivit 2008/43/EY ja 2012/4/EU siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähdystarvikkeiden tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskevan järjestelmän perustamisesta. Direktiivien vaatimukset koskevat räjähteiden yksilöllistä tunnistetta, merkinnän kiinnittämistä, näihin liittyvää tietojen keruuta sekä räjähdtealan yrityksen veloitteita. Nämä säännökset on toimeenpantu kemikaaliturvallisuuslain 69 a §:llä sekä räjähteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta annetun asetuksen 11–13 ja 13 a §:n säännöksillä.

Kemikaaliturvallisuuslaissa on lisäksi laajasti muita räjähteitä ja niiden käsittelyä koskevia säännöksiä. Säännökset koskevat räjähteiden valmistusta, käyttöä, varastointia, säilytystä, maahantuontia, luovutusta sekä hävittämistä. Näiden säännösten tarkoituksena on näistä toiminnoista aiheutuvien henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahinkojen ehkäiseminen sekä myös yleisen turvallisuuden edistäminen. Kemikaaliturvallisuuslain nojalla on annettu valtioneuvoston asetus räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonnasta sekä valtioneuvoston asetus räjähteiden valmistuksen, käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista (1101/2015). Näissä asetuksissa säädetään tarkemmin räjähteitä koskevien toimintojen valvonnasta ja turvallisuusvaatimuksista.

Räjähteiden valvonta

Räjähteiden vaatimustenmukaisuuden valvonnan ylin johto ja ohjaus kuuluvat työ- ja elinkeinoministeriölle. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto valvoo räjähteiden vaatimustenmukaisuutta markkinavalvonnan keinoin.

Nykyinen lainsäädäntö korostaa toiminnanharjoittajan vastuuta räjähteiden turvallisuudesta ja vaatimustenmukaisuudesta. Valmistaja on vastuussa valmistamansa räjähteen turvallisuudesta ja vaatimustenmukaisuudesta ja maahantuoja markkinoille saattamastaan räjähteestä.

Räjähdedirektiivi on ns. uuden lähestymistavan mukainen direktiivi, jolloin direktiivissä on esitetty olennaiset turvallisuusvaatimukset, joiden mukaisia räjähteiden on oltava, jotta ne voidaan asettaa saataville EU:n markkinoille. Valmistajien on osoitettava, että räjähdte on suunniteltu ja valmistettu olennaisten turvallisuusvaatimusten mukaisesti. Vaatimustenmukaisuuden arviointi tapahtuu vaatimustenmukaisuuden arviointimenetelmin, joissa vaaditaan kolmannen osapuolen, ilmoitetun laitoksen, mukana oloa.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto varmistaa turvallisuuden ja säädösten vaatimusten toteutumista räjähteiden markkinavalvonnalla, viestinnällä sekä neuvomalla toiminnanharjoittajia. Markkinavalvonnalla tarkoitetaan viranomaisten toimintaa sen varmistamiseksi, että markkinoilla olevat räjähteet ovat vaatimusten mukaisia. Valvonnan kohteita ovat talouden toimijat sekä räjähteet, räjähteiden merkinnät ja niihin liittyvät asiakirjat.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto tekee yhteistyötä kansallisten sidosryhmien kanssa ja osallistuu kansainväliseen yhteistyöhön. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tehtäviin kuuluu myös seurata alan standardien kehitystä.

2.2 Euroopan yhteisön uusi lainsäädäntökehys ja direktiivit

Euroopan yhteisön uusi lainsäädäntökehys

Uuden lainsäädäntökehyksen (*NLF, New Legislative Framework*) avulla pyritään osaltaan edistämään tuotteiden yhtenäistä ja tehokasta sääntelyä kaupan esteiden poistamiseksi sekä ihmisten terveyden, turvallisuuden ja ympäristönsuojelun edistämiseksi. Uuden lainsäädäntökehyksen perustana on kaksi säädöstä: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 765/2008 tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta (jäljempänä *NLF-asetus*) sekä edellä mainittu NLF-päätös. Säädöksissä määritetään keskeiset käsitteet ja periaatteet, joihin sektorikohtainen tuotesääntely nojaa ja joiden mukaisesti sääntelyä tulee kehittää. NLF-asetus sääntelee akkreditointia, kolmansista maista tuotavien tuotteiden valvontaa ja CE-merkintää. NLF-asetus velvoittaa jäsenvaltiot lainsäädäntötoimenpiteisiin ja muihin toimenpiteisiin riittävän markkinavalvonnan järjestämiseksi.

NLF-päätöksessä vahvistetaan EU:n yhteiset puitteet tuotteita koskevalle yhdenmukaistamislainsäädännölle. Nämä puitteet koostuvat säännöksistä, joita yleisesti käytetään EU:n tuotelainsäädännössä (esimerkiksi määritelmät, elinkeinonharjoittajien velvollisuudet, ilmoitetut laitokset, suojamekanismit ja tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt) ja joilla pyritään parantamaan markkinoilla olevien tuotteiden turvallisuutta. Uuteen lainsäädäntökehukseen sisältyy toiminnanharjoittajia koskevia, tuotelainsäädännön täytäntöönpanoa ja valvontaa tehostavia velvollisuuksia. NLF-päätöksessä on kuvattu vaihtoehtoiset tavat osoittaa tuotteen vaatimuksenmukaisuus. NLF-päätös ei ole suoraan sovellettavaa oikeutta, vaan se on ohje lainsäätäjälle uutta sektorikohtaista lainsäädäntöä tehtäessä.

Euroopan unionissa on ollut käynnissä kaksi uudistushanketta, jotka yhdenmukaistavat ja selkeyttävät tuotteiden vaatimustenmukaisuutta ja turvallisuutta sekä niiden markkinavalvontaa koskevaa sääntelyä. Euroopan komissio antoi 21 päivänä marraskuuta 2011 yhdeksän direktiiviehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston tuotedirektiiveiksi, niin sanottu ”*Alignment Package*” (jäljempänä *direktiivipaketti*). Direktiivipaketissa oli mukana yhdeksän direktiiviehdotusta, myös ehdotus uudeksi siviiliräjähdedirektiiviksi. Direktiivit on sopeutettu NLF -päätökseen. Tästä johtuen direktiiveissä on samanlainen lainsäädäntösystematiikka ja paljon yhtäläisyyttä rakenteen, artiklojen sekä termistön osalta. Direktiivipaketin direktiivit ovat tulleet voimaan 18 päivänä huhtikuuta 2014 ja niiden kansallinen soveltaminen alkaa 20 päivänä huhtikuuta 2016, lukuun ottamatta pyrotekniikkadirektiiviä, joka hyväksyttiin direktiivipaketin etuaallossa jo 12 päivänä kesäkuuta 2013 ja jonka kansallinen soveltaminen alkoi 1 päivänä heinäkuuta 2015.

Euroopan komissio antoi lisäksi helmikuussa 2013 osana tuoteturvallisuus- ja markkinavalvontapakettia ehdotukset tuoteturvallisuusasetukseksi ja markkinavalvonta-asetukseksi. Tavoitteena on parantaa sisämarkkinoilla liikkuvien kuluttajien käyttöön tarkoitettujen tavaroi-

den turvallisuutta ja tehostaa markkinavalvontaa. EU:n tuoteturvallisuus- ja markkinavalvontapakettin käsittely on kesken.

Uudelleenlaadittu siviiliräjähdedirektiivi

Uusi vuonna 2014 annettu siviiliräjähdedirektiivi perustuu pitkälti vuonna 1993 annettuun räjähdedirektiiviin. Uudessa direktiivissä on otettu huomioon NLF-asetus ja siihen on lisätty NLF-päätöksessä käsitellyjä asiakokonaisuuksia. Uudella direktiivillä kumotaan vuoden 1993 räjähdedirektiivi. Uudella direktiivillä on tarkoitus mukauttaa vanha direktiivi NLF-asetuksessa ja NLF-päätöksessä annettuihin puitteisiin ja näin ollen yhdenmukaistaa siviiliräjähdedirektiivin sisältöä ja rakennetta muiden samaan aikaan annettujen tuotedirektiivien kanssa. Direktiivillä tavoitellaan markkinoille saatettavien direktiivin soveltamisalaan kuuluvien räjähteiden vaatimustenmukaisuuden ja turvallisuuden varmistamista sekä vapaan liikkuvuuden turvaamista. Direktiivi on luonteeltaan täysharmonisointidirektiivi, joten kansallista liikkumavaraa ei toimeenpanossa paljontakaan ole.

Siviiliräjähdedirektiivin 2 artiklassa on määritelty direktiivissä käytettyjä käsitteitä. Käsitteet vastaavat pitkälti NLF-asetuksessa ja NLF-päätöksessä määriteltyjä käsitteitä. Osa käsitteistä on kuitenkin yksinomaan siviiliräjähdedirektiivin tarpeisiin liittyviä.

Uudessa direktiivissä on tarkennettu lähinnä toiminnanharjoittajien (valmistajat, maahan tuojat, jakelijat) velvollisuuksia, vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten ilmoittamista koskevia artikloja sekä markkinavalvontaa koskevia artikloja.

Jäsenvaltiot velvoitetaan myös säätämään seuraamuksista, joita sovelletaan talouden toimijoiden rikkoessa direktiivin nojalla annettuja kansallisia säännöksiä. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

Siviiliräjähdedirektiivin 15 artiklaan on sisällytetty säännös räjähteiden tunnistamisesta ja jäljitettävyydestä, josta on säädetty komission direktiiveissä 2008/43/EY ja 2012/4/EU siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähdystarvikkeiden tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskevan järjestelmän perustamisesta. Näitä direktiivejä sovelletaan kuitenkin siihen saakka, kunnes ne korvataan direktiivin 15 artiklan mukaisesti hyväksytyillä toimenpiteillä.

Direktiivillä on kumottu siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähdystarvikkeiden markkinoille saatamista ja valvontaa koskevien yhdenmukaistamisesta annetussa neuvoston direktiivissä 93/15/ETY tarkoitettujen pyroteknisten tuotteiden ja tiettyjen ampumatarvikkeiden määrittämisestä annettu komission direktiivi 2004/57/EY. Tämän komission direktiivin sisältö on sisällytetty uuden siviiliräjähdedirektiivin liitteeseen I.

Direktiivin siirtymäsäännöksissä on säädetty, että jäsenvaltiot eivät saa estää sellaisten räjähteiden asettamista markkinoille, jotka ovat vuonna 1993 annetun räjähdedirektiivin mukaisia ja jotka on saatettu markkinoille ennen 20 päivää huhtikuuta 2016. Aiemman direktiivin nojalla myönnetyt todistukset ovat siis voimassa tämän uuden siviiliräjähdedirektiivin nojalla.

Direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on hyväksyttävä ja julkaistava direktiiviin tehtyjen muutosten noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 19 päivänä huhtikuuta 2016. Jäsenvaltioiden on sovellettava näitä säännöksiä 20 päivänä huhtikuuta 2016.

2.3 Nykytilan arviointi

Räjähdeiden vaatimustenmukaisuudesta ja sen toteamisesta on säädetty kemikaaliturvallisuuslaissa ja sen nojalla annetulla asetuksella räjähteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta. Näillä säädöksillä on toimeenpantu kattavasti pääosin vuonna 1993 annetun räjähdedirektiivin vaatimukset. Samoilla säädöksillä on myös toimeenpantu räjähteiden vaatimustenmukaisuuteen liittyvät komission direktiivit, jotka käsittelevät räjähteiden tunnistamista ja jäljitettävyyttä sekä pyroteknisten tuotteiden ja tiettyjen ampumatarvikkeiden määrittämistä. Räjähdedirektiivin räjähteiden ja ampumatarvikkeiden siirtoa koskevat velvoitteet on toimeenpantu erikseen.

Räjähdedirektiiviä koskeva kansallinen sääntely on toiminut hyvin eikä siitä ole saatu negatiivista palautetta viranomaisilta eikä myöskään alan toiminnanharjoittajilta.

Uudessa siviiliräjähdedirektiivissä on tarkennettu lähinnä toiminnanharjoittajien (valmistajat, maahantuojat, jakelijat) velvollisuuksia, vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten ilmoittamista koskevia artikloja sekä markkinavalvontaa koskevia artikloja. Direktiivissä ei ole tehty merkittäviä muutoksia räjähteitä koskeviin teknisiin tai niiden turvallisuutta koskeviin vaatimuksiin. Siviiliräjähdedirektiivin voimaansaattaminen kansalliseen lainsäädäntöön on lähinnä lainsäädäntötekniinen muutos. Tarvetta merkittäviin varsinaisesti räjähteitä koskeviin lainsäädäntömuutoksiin ei ole nähtävissä. Lainsäädännön selkeyden vuoksi on päädytty ratkaisuun, että räjähteitä koskevat säännökset erotetaan muita tuotesäännöksiä vastaavasti kemikaaliturvallisuuslaista ja räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta ehdotetaan säädettäväksi omassa erillisessä laissaan.

Räjähdedirektiivin räjähteiden ja ampumatarvikkeiden siirtoa koskevat velvoitteet on toimeenpantu kemikaaliturvallisuuslaissa ja ampuma-aselaissa, joiden osalta ei ole tarvetta tehdä muutoksia tässä vaiheessa. Lisäksi kemikaaliturvallisuuslain mukaan Euroopan talousalueen ulkopuolelta räjähteitä saa tuoda ainoastaan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston luvalla. Räjähdeiden maahantuontia ja siirtoa koskevien säännösten noudattamista valvoo Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lisäksi tulliviranomainen.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta. Tämän esityksen tavoitteena on erityisesti ehdottaa uuteen lakiin sellaiset säännökset, jotka ovat tarpeen uuden siviiliräjähdedirektiivin säännösten sisällyttämiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä. Osasta direktiivin vaatimuksista on tarkoitus säätää lain perusteella annettavalla valtioneuvoston asetuksella.

Uuden lain esittämiseen on päädytty ensisijassa lainsäädäntöteknisistä syistä Euroopan unionin ja kansallisen sääntely-ympäristön muutoksen vuoksi. Euroopan unionin tuotelainsäädäntö on uudistumassa kokonaisvaltaisesti ja uudistuksella arvioidaan olevan laajahkoja vaikutuksia tuoteturvallisuutta ja markkinavalvontaa koskevaan lainsäädäntöön. Uuden erillisen räjähteitä koskevan lain säätämisen uskotaan selkeyttävän räjähteitä koskevaa sääntelyä. Sinänsä uuden direktiivin toimeenpano ei merkitse merkittäviä substanssimuutoksia, vaan muutos on lähinnä lainsäädäntötekniinen. Kuitenkin ehdotetussa laissa on huomattavasti laajemmin säännöksiä lain tasolla, minkälaista sääntelytapaa nykyisen perustuslain vaatimukset myös puoltavat.

Uuteen lakiin ehdotetaan koottavan siviiliräjähdedirektiivin täytäntöönpanon kannalta tarpeelliset säännökset lain soveltamisalaan kuuluville räjähteille asetettavista vaatimuksista vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi sekä NLF-sopeutuksesta seuraavat säännökset (määritel-

mät, talouden toimijan velvollisuudet sekä tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt, joilla pyritään edistämään markkinoilla olevien tuotteiden turvallisuutta). Lakiin ehdotettaisiin otettavaksi lisäksi valtuus säätää tietyistä tarkemmista vaatimuksista valtioneuvoston asetuksella.

Direktiivipakettiin kuuluvien direktiivien markkinavalvonnasta ja ilmoitettujen laitosten hyväksymis- ja ilmoitusmenettelystä on tarkoitus antaa horisontaaliset lakiesitykset. Näin ollen uudessa räjähteitä koskevassa laissa ei ole säännöksiä markkinavalvonnasta ja ilmoitettujen laitosten hyväksymis- ja ilmoitusmenettelystä, vaan näiden osalta viitataan asianomaisiin horisontaalisiin lakeihin. Tämä keventää tuotekohtaisten säädösten rakennetta ja sisältöä.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annettua lakia siten, että myös siinä viitattaisiin edellä mainittuihin markkinavalvontaa ja ilmoitettujen laitosten hyväksymis- ja ilmoitusmenettelyä koskeviin lakeihin. Vastaavasti ehdotetaan pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetusta laista kumottavaksi markkinavalvontaa ja ilmoitettujen laitosten hyväksymis- ja ilmoitusmenettelyä koskevat säännökset.

Kemikaaliturvallisuuslaissa on nykyisin säännökset räjähteiden vaatimustenmukaisuuden toteutamisesta. Nämä säännökset ehdotetaan kumottavaksi kemikaaliturvallisuuslaista. Tämä tarkoittaa sitä, että siviiliräjähteiden vaatimuksia ja vaatimustenmukaisuuden osoittamista koskevat säännökset siirretään uuteen lakiin räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta. Kemikaaliturvallisuuslaissa säädetyt räjähteitä koskevat yleiset vaatimukset (67 §) koskisivat käytännössä vain puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan tarkoitettuja räjähteitä sekä kansallisesti hyväksytyjä pyroteknisiä tuotteita. Kansallisesti hyväksytyjen pyroteknisten tuotteiden (lähinnä ilitulitteet) hyväksynnät ovat voimassa enintään 4 päivään heinäkuuta 2017. Vastaavasti ehdotetaan kumottavaksi säännös räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettävien laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimuksista.

Samassa yhteydessä kemikaaliturvallisuuslakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kemikaaliturvallisuuslain soveltamisalaan lisättäisiin selluloidin teollinen käsittely, varastointi ja säilytys. Lisäys edellyttäisi joitain muutoksia myös kemikaaliturvallisuuslain perusteella annettuihin asetuksiin. Samoin tässä yhteydessä ehdotetaan kemikaaliturvallisuuslain 50 §:n vaarallisen kemikaalin varastointiin tarkoitettun säiliön vastavuoroista tunnustamista koskevaa säännöstä muutettavaksi siten, että siitä poistetaan vaatimus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston luvasta.

Selluloidin lisääminen kemikaaliturvallisuuslain soveltamisalaan mahdollistaisi elinkeinotoiminnan harjoittamisen oikeudesta annetun lain (122/1919) nojalla annetun tulenaran selluloidin varastossa pidosta, käsittelystä ja kuljetuksesta annetun asetuksen (93/1934) kumoamisen. Lakimuutoksen jälkeen selluloidin teolliseen käsittelyyn, varastointiin ja säilytykseen sovellettaisiin kemikaaliturvallisuuslakia ja sen nojalla annettuja tarkempia säännöksiä. Selluloidi on selluloosasta nitraamalla valmistetun polymeerimateriaalin nitroselluloosan ja kamferin yhdiste, jota käytettiin ensimmäisissä kaupallisissa muoveissa. Historiallisesti selluloidin tärkein käyttökohde on ollut elo- ja valokuvauksessa. Selluloidia käytetään myös joissakin laikoissa ja tekosilkissä (nitraattisilkki). Lisäksi selluloidia käytetään puolustushallinnon tuotteissa, mutta sen käyttö on vähentymässä. Selluloidista valmistetuista nitraattifilmeistä on 1900-luvun aikana aiheutunut useita onnettomuuksia. Tällä hetkellä Suomessa on yksi 100 tonnin suuruusluokkaa oleva nitraattifilmien varasto.

Lain 50 §:ssä säädetään vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta. Pykälän 2 momentissa säädetään vaarallisten kemikaalien varastointiin tarkoitettun säiliön vastavuoroisesta tunnustami-

sesta, koska tässä momentissa tarkoitetuista säiliöistä ei ole harmonisoitua lainsäädäntöä. Vaatimukset vaarallisten kemikaalien varastointiin tarkoitetuille säiliöille, jotka on valmistettu tai saatettu markkinoille toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai valmistettu muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, ehdotetaan pidettävän entisellään. Pykälästä ehdotetaan kuitenkin poistettavaksi tähän menettelyyn aikaisemmin liittynyt Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lupa. Lakimuutoksen jälkeen Turvallisuus- ja kemikaalivirasto valvoisi näitä säiliöitä lähinnä markkinavalvonnan keinoin. Menettely vastaisi tiettyjen kansallisten teknisten määräysten soveltamista toisessa jäsenvaltiossa laillisesti kaupan pidettyihin tuotteisiin koskevista menettelyistä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 764/2008. Lain 50 §:n 2 momentin säännös ei koske säiliöitä, jotka kuuluvat EU:n ns. rakennustuoteasetuksen N:o 305/2011 soveltamisalaan.

Rikoslain 44 luvun 11 §:n räjähderekosta koskevaan säännökseen lisättäisiin viittaus ehdotettavaan lakiin räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta ja siitä ehdotetaan poistettavaksi viittaukset kemikaaliturvallisuuslain 5 luvussa tarkoitettuihin tuotteisiin.

Lakien on tarkoitus tulla voimaan 20 päivänä huhtikuuta 2016. Jäsenvaltioiden on sovellettava siviiliräjähdedirektiivin mukaan näitä säännöksiä 20 päivästä huhtikuuta 2016 lukien. Tarkoituksena on samalla kumota nykyinen asetus räjähteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta.

4 Esityksen vaikutukset

Esityksen tavoitteena on ehdottaa uuteen lakiin sellaiset säännökset, jotka ovat tarpeen uuden siviiliräjähdedirektiivin voimaansaattamiseksi. Esitys on suurelta osin lainsäädäntötekniinen eikä siinä ole merkittäviä muutoksia räjähteiden teknisiin tai turvallisuutta koskeviin vaatimuksiin.

Kemikaaliturvallisuuslain muutoksella edesautetaan normien purkamista ja lupien karsimista. Selluloidin käsittelyn, varastoinnin ja säilytyksen lisääminen kemikaaliturvallisuuslain soveltamisalaan mahdollistaa vanhentuneen selluloidia koskevan asetuksen kumoamisen. Vaarallisten kemikaalien säiliöiden vastavuoroista tunnustamista koskevan luvan poistaminen vähentää kemikaaliturvallisuuslaista yhden lupamenettelyn.

4.1 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Ehdotetun lain valvontaviranomaisena olisi Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, joka toimii myös nykyisin vastaavien räjähteiden markkinavalvontaviranomaisena kemikaaliturvallisuuslain perusteella. Tämän lain valvontaan sovellettaisiin samaan aikaan säädettäväksi ehdotettua lakia eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta. Kyseisessä markkinavalvontaa koskevassa laissa säädetään Turvallisuus- ja kemikaalivirastosta lain markkinavalvontaviranomaisena ja Tullin tehtävästä tuotteiden NLF-asetuksen tarkoittamana ulkorajavalvontaviranomaisena. Laissa tarkennetaan markkinavalvontaa koskevia säännöksiä ja valvontaviranomaisten yhteistyömenettelyä NLF-asetuksen tarkoittamassa ulkorajavalvonnassa. Säännösten voidaan olettaa selkeyttävän valvontaviranomaisten toimintaa lain soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden valvonnassa. Ehdotetusta sääntelystä ei kuitenkaan aiheudu merkittäviä muutoksia viranomaisten tämänhetkiseen toimintaan.

Lain soveltamisalaan kuuluvien räjähteiden markkinoille saattamisessa ilmoitetuilla laitoksilla on merkittävä tehtävä, koska räjähteiden osalta edellytetään vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa ilmoitetun laitoksen palvelujen käyttämistä. Samaa aikaan säädettäväksi ehdotetussa laissa eräitä tuoteryhmiä koskevien ilmoitettujen laitosten hyväksymis- ja ilmoitusmenettelys-

tä tarkennetaan myös ilmoitettuja laitoksia koskevia säännöksiä. Ilmoitetuille laitoksille laki edellyttäisi eräitä uusia toimenpiteitä ja hyväksymisen uudelleen hakemista. Näillä toimenpiteillä ei kuitenkaan arvioida olevan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia ilmoitetulle laitokselle. Räjähdeiden osalta ilmoitetun laitoksen hyväksymistä haetaan työ- ja elinkeinoministeriöltä. Ilmoitettujen laitosten toiminnan kannalta on myös ensiarvoista, että ne voivat tuottaa arviointipalveluita keskeytyksettä ja että niillä on oikeus toimia uuden siviiliräjähdedirektiivin mukaisena ilmoitettuna laitoksena direktiivin soveltamisen alkaessa. Uuden siviiliräjähdedirektiivin kansallinen toimeenpano määräajassa on tämän vuoksi tärkeää. Siviiliräjähdedirektiivin mukaisena ilmoitettuna laitoksena toimii Suomessa Puolustusvoimien Tutkimuslaitos.

4.2 Vaikutukset talouden toimijoiden toimintaan

Esityksessä ehdotetulla uudella lailla ei ole merkittävää vaikutusta alalla toimivien talouden toimijoiden toimintaan. Kyseessä on pääasiassa lainsäädäntötekniinen uudistus, jolla asetetaan joitakin tarkentavia vaatimuksia talouden toimijoille. Esityksen tarkoituksena ei ole kuitenkaan muuttaa tai lisätä talouden toimijoiden hallinnollisia velvoitteita. Lisäksi ehdotetun lain siirtymäsäännöspykälässä säädettäisiin, että ennen ehdotetun lain voimaantuloa markkinoille saatetut räjähteet, joiden vaatimustenmukaisuus on varmistettu lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti, saavat olla markkinoilla myös ehdotetun lain voimaan tullessa. Myös näihin räjähteisiin liittyvät todistukset vaatimustenmukaisuudesta jäävät voimaan. Ehdotettu säännös on omiaan turvaamaan alalla toimivien asemaa.

Suomessa on räjähteitä valmistavia yrityksiä noin kymmenkunta. Yrityksille on tärkeää, että lainsäädännössä tapahtuvat muutokset eivät aiheuta viivästystä uusien räjähteiden markkinoille saattamisessa ja että ne saavat uusiin tuotteisiinsa liittyvät vaatimustenmukaisuuden arviointiin liittyvät palvelut viivytyksettä.

Kemikaaliturvallisuuslain muutos helpottaa vaarallisten kemikaalien säiliöiden maahantuontia ulkomailta, koska enää ei vaadittaisi haettavaksi Turvallisuus- ja kemikaaliviraston erillistä lupaa. Muutoksella kemikaaliturvallisuuslaista kumottaisiin säiliöiden vastavuoroista tunnistamista koskeva lupamenettely. Näitä lupahakemuksia käsitellään vuosittain noin 15 kappaletta. Säiliöitä koskevat tekniset vaatimukset pysyisivät entisellään.

5 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä yhteistyössä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kanssa. Työ- ja elinkeinoministeriön alaisen turvallisuustekniikan neuvottelukunnan räjähdejaosto on kokouksessaan käsitellyt esitysluonnosta.

Esitysluonnoksesta pyydettiin lausuntoa eri ministeriöiltä, viranomaisilta sekä elinkeinoelämän järjestöiltä. Lausuntoja saatiin 23 kappaletta.

Lausunnoissa esitetyt näkökohdat ja muutosehdotukset on pyritty ottamaan huomioon esityksen jatkovalmistelussa ja esitykseen tehdyissä muutoksissa. Erityisesti lakiehdotuksen rangaistussäännöstä on muutettu ja tarkennettu oikeusministeriön lausunnossa esitettyjen näkökohtien perusteella.

Työ- ja elinkeinoministeriö on antanut lausunnon esitysluonnoksen yritysvaikutusarviosta. Lausunnon mukaan yritysvaikutukset on esitysluonnoksessa arvioitu riittävällä tasolla.

Valmistelun yhteydessä on keskusteltu puolustushallinnon edustajien kanssa lakiehdotusten puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan tarkoitettuja räjähteitä koskevista säännöksistä.

Tämän perusteella on tehty eräitä tarkennuksia lakiehdotukseen kemikaaliturvallisuuslain muuttamisesta.

6 Riippuvuus muista esityksistä

Erityisesti esitykseen vaikuttavat samaan aikaan voimaan tulevaksi ehdotetut horisontaaliset lait: laki eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta, niin sanottu markkinavalvontalaki sekä laki eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista. Näillä on tarkoitus panna täytäntöön direktiivipaketin direktiivien markkinavalvontaa, unionin markkinoille tuleville tuotteille tehtäviä tarkastuksia sekä unionin suojamenettelyä koskevat luvut sekä luku koskien vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksia. Näin ollen kaikkia siviiliräjähdedirektiivin säännöksiä ei toimeenpanna tässä esityksessä ehdotetuilla laeilla, vaan räjähteitä koskevien säännösten kokonaisvaltainen soveltaminen riippuu myös edellä mainittujen kahden horisontaalisen säädöksen täytäntöönpanosta.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta

1 luku Yleiset säännökset

1 §. *Lain tarkoitus.* Ehdotetussa laissa tavoitteena olisi varmistaa, että markkinoilla olevat räjähteet täyttävät niille tässä laissa ja sen nojalla säädetyt vaatimukset ja ovat turvallisia. Lailla pantaisiin täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/28/EU siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähdystarvikkeiden asettamista saataville markkinoilla ja valvontaa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta. Tämä siviiliräjähdedirektiivi sääntelee räjähteille asetettavia vaatimuksia, joiden täyttymisellä pyritään varmistumaan siitä, että räjähteet ovat turvallisia asetettavaksi saataville markkinoilla.

Lisäksi EU:n sisämarkkinoiden päätavoitteita on tavaroiden vapaa liikkuvuus, johon pyritään muun muassa yhdenmukaistamalla jäsenmaiden lainsäädäntöä. Siviiliräjähdedirektiivin 3 artiklan mukaan jäsenvaltiot eivät saa kieltää, rajoittaa tai estää direktiivin vaatimukset täyttävien räjähteiden asettamista saataville markkinoilla.

2 §. *Soveltamisala.* Pykälällä pantaisiin täytäntöön siviiliräjähdedirektiivin 1 artiklan 1 kohta eli siinä säädettäisiin ehdotetun lain soveltamisalasta. Lakia sovellettaisiin siviilikäyttöön tarkoitettuihin räjähteisiin. Nämä räjähteet kuuluvat Yhdistyneiden kansakuntien (YK) vaarallisten aineiden kuljetusta koskevien suositusten 1 luokkaan.

3 §. *Soveltamisalan rajaukset.* Tässä pykälässä säädettäisiin ehdotetun lain soveltamisalan rajauksista. Rajaukset vastaavat pääosin siviiliräjähdedirektiivin soveltamisalarajauksia sekä aiempia kansallisia rajauksia. Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan ehdotettua lakia ei sovellettaisi räjähteisiin, jotka on tarkoitettu puolustusvoimien, rajavartiolaitoksen, pelastuslaitoksen tai poliisin käyttöön. Direktiivissä tässä kohdassa tarkoitetaan räjähteitä, jotka kansallisen lainsäädännön mukaan on tarkoitettu asevoimien tai poliisin käyttöön. Tämä tarkoittaa sitä, että kansallisessa lainsäädännössä voidaan määrittää ne räjähteet, joihin lakia ei sovellettaisi. Tätä kohtaa ehdotetaan laajennettavaksi myös rajavartiolaitoksen käyttöön tarkoitettuihin räjähteisiin, jotka on poissuljettu jo nykyisessä asetuksessa sekä myös pelastuslaitoksen käyttöön tarkoitettuihin räjähteisiin.

Lakia ei sovellettaisi pyroteknisiin tuotteisiin, joita koskee pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annettu laki (180/2015) eikä myöskään ampumatarvikkeisiin. Ampumatarvikkeilla tarkoitetaan tässä kannettavissa ampuma-aseissa, muissa tuliaseissa ja tykistöaseissa käytettäviä ajonapoksen sisältäviä tai ilman sitä olevia ammuksia sekä paukkupanoksia.

Pykälän 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin pyroteknisten tuotteiden ja ampumatarvikkeiden määrittämisestä. Valtioneuvoston asetuksessa on tarkoitus säätää tästä tarkemmin ja viitata siviiliräjähdedirektiivin liitteeseen I, jossa esitetään tuotteet, joita pidetään pyroteknisinä tuotteina tai ampumatarvikkeina Yhdistyneiden kansakuntien asiaa koskevissa suosituksissa. Liitteen I sisältö perustuu siviiliräjähdedirektiivissä kumottuun komission direktiiviin 2004/57/EY.

4 §. *Määritelmät.* Tässä pykälässä määriteltäisiin laissa käytetyt keskeiset käsitteet. Määritelmässä noudatetaan pääasiassa siviiliräjähdedirektiivissä esitettyä terminologiaa. Direktiivissä räjähteestä käytetään käsitettä räjähdystarvike, joka oli myös aikaisemmin käytössä kansalli-

sena käsitteenä. Laissa ehdotetaan käytettäväksi käsitettä räjähdde, joka on käytössä muun muassa kemikaaliturvallisuuslaissa.

Pykälän 3–9 kohdissa määriteltäisiin asettaminen saataville markkinoilla, markkinoille saattaminen, valmistaja, valtuutettu edustaja, maahantuojat, jakelija sekä talouden toimija. Kaikki käsitteet vastaisivat sekä siviiliräjähdedirektiivin että NLF -asetuksen ja NLF -päätöksen määritelmiä. Näitä vastaisivat myös lähes kaikki loputkin ehdotetussa laissa määriteltävät käsitteet. Kohdissa 10 ja 12–18 määriteltäisiin tekninen eritelmä, vaatimustenmukaisuuden arviointi, vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos, ilmoitettu laitos, palautusmenettely, markkinoilta poistaminen, unionin yhdenmukaistamislainsäädäntö sekä CE -merkintä. Kohdan 11 yhdenmukaistetun standardin määritelmä vastaisi EU:n standardisointiasetuksen (EU) N:o 1025/2012 2 artiklan 1 kohdan c alakohdassa esitettyä määritelmää.

5 §. *Suhde muuhun lainsäädäntöön.* Säännöksessä säädettäisiin ehdotetun lain suhteesta muuhun keskeiseen lainsäädäntöön lain soveltamisalaan kuuluvien räjähteiden kannalta.

Pykälän 1 momentissa viitattaisiin NLF-asetukseen, joka on sellaisenaan velvoittavaa sääntelyä jäsenvaltioissa, ja sisältää myös viranomaisia koskevia säännöksiä markkinavalvontaan liittyvistä toimista, kuten vakavaa riskiä aiheuttavien tuotteiden poistamisesta markkinoilta, tullitarkastuksista sekä tiedonvaihdosta ja yhteydenpidosta muiden Euroopan unionin jäsenmaiden ja Euroopan komission kesken. Lain soveltamisalaan kuuluviin räjähteisiin sovelletaan NLF-asetuksessa vahvistettuja sääntöjä, jotka koskevat unionin markkinavalvontaa ja unionin markkinoille tuleville tuotteille tehtäviä tarkastuksia. NLF-asetuksessa säädetään myös CE-merkintää koskevista yleisistä periaatteista, joita sovelletaan lain soveltamisalaan kuuluviin räjähteisiin.

Pykälän 2 momentin mukaan markkinavalvonnasta, NLF-asetuksen artiklan 27–29 mukaisesta ulkorajavalvonnasta, valvontaviranomaisista ja muutoksenhausta säädettäisiin laissa eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta. Markkinavalvontalailta toimeenpantaisiin kansallisesti siviiliräjähdedirektiivin 6 luku pääosin.

Ilmoitettujen laitosten valvonnasta ja muutoksenhausta säädettäisiin eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetussa laissa pykälän 3 momentin mukaisesti. Tällä lailla toimeenpantaisiin kansallisesti siviiliräjähdedirektiivin 5 luku.

Lisäksi pykälässä säädettäisiin viittauksista pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annettuun lakiin, ampuma-aselakiin, kemikaaliturvallisuuslakiin sekä työturvallisuuslakiin.

2 luku Vaatimustenmukaisuus ja talouden toimijoiden velvollisuudet

Luvussa säädettäisiin yleisesti räjähteille asetettavista vaatimuksista ja näiden täyttämistä sekä talouden toimijoille kuuluvista velvollisuuksista. Talouden toimijoiden velvollisuudet ja vastuut toimijaketjussa on siviiliräjähdedirektiivissä mukautettu NLF-päätöksen korostaen näin valmistajan ensisijaista vastuuta tuotteen vaatimustenmukaisuuden varmistamisesta. Vaatimustenmukaisuuden arvioinnin olisi kuuluttava edelleen yksinomaan valmistajan velvollisuuksiin. Valmistajalla onkin parhaat mahdollisuudet suorittaa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely, koska valmistajalla on yksityiskohtaiset tiedot suunnittelu- ja tuotantoprosessista. Luvussa säädettäisiin myös valtuutetun edustajan, maahantuojan ja jakelijan velvoitteista. Luvun lopussa säädettäisiin lisäksi tietyistä kaikkia talouden toimijoita koskevista velvoitteista, muun muassa menettelystä tuotteen vaatimustenvastaisuustilanteessa sekä velvollisuudesta luovuttaa tietoja ja tehdä yhteistyötä valvontaviranomaisen kanssa.

6 §. *Olennaiset turvallisuusvaatimukset.* Pykälässä säädettäisiin räjähteiden olennaisista turvallisuusvaatimuksista. Pykälällä toimeenpantaisiin siviiliräjähdedirektiivin 4 artikla sekä 5 artiklan 1 kohta.

Pykälän 1 momentin mukaan räjähteiden olisi täytettävä ehdotetussa laissa säädetyt olennaiset turvallisuusvaatimukset, jotta ne voitaisiin saattaa markkinoille. Markkinoille saatettava räjähdde olisi suunniteltava, valmistettava ja toimitettava siten, että sen aiheuttama vaara ihmisten terveydelle, turvallisuudelle, ympäristölle ja omaisuudelle on mahdollisimman vähäinen normaaleissa ja ennakoitavissa olevissa käyttöolosuhteissa. Lisäksi korostettaisiin, että räjähteen tulisi olla tarkoitukseensa sopiva, ja sen olisi toimittava oikealla tavalla, kun sitä käytetään aiotuun tarkoitukseen. Räjähde olisi suunniteltava ja valmistettava siten, että se voidaan hävittää asianmukaisesti siten, että ympäristövaikutukset ovat mahdollisimman vähäiset. Räjähde tulisi varustaa turvallisen käytön edellyttämällä merkinnöillä. Räjähteen mukana olisi oltava turvallista käyttöä koskevat ohjeet ja tiedot.

Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin räjähteelle asetettavista olennaisista turvallisuusvaatimuksista. Valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus säätää räjähteiden olennaisista turvallisuusvaatimuksista vain siten, että valtioneuvoston asetuksessa viitattaisiin siviiliräjähdedirektiivin liitteeseen II, jossa on säädetty räjähteiden turvallisuusvaatimuksista. Muuta tarvetta räjähteiden olennaisista turvallisuusvaatimuksista säätämiseen ei ole.

7 §. *Vaatimustenmukaisuusolettama.* Pykälän 1 momentin mukaan räjähteen katsotaan täyttävän olennaiset turvallisuusvaatimukset, jos se on sitä koskevien yhdenmukaistettujen standardien mukainen. Säännöksellä toimeenpantaisiin siviiliräjähdedirektiivin 19 artikla.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että räjähde voi täyttää olennaiset turvallisuusvaatimukset, vaikka se olekaan sitä koskevien yhdenmukaistettujen standardien mukainen. Tällöin räjähteen vaatimustenmukaisuus on voitava osoittaa luotettavasti. Näin ollen yhdenmukaistettujen standardien käyttö ei olisi pakollista ja vaatimustenmukaisuus olisi mahdollista osoittaa myös muilla tavoin.

8 §. *Valmistajan velvollisuus varmistaa räjähteen vaatimustenmukaisuus.* Pykälässä säädettäisiin valmistajan velvollisuuksista räjähteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi. Pykälä perustuisi siviiliräjähdedirektiivin 5 ja 20 artikloihin. Valmistajan velvollisuudet säänneltäisiin yksityiskohtaisemmin kuin nykyisin.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että ennen räjähteen saattamista markkinoille tai käyttämistä sitä omiin tarkoituksiinsa valmistajan olisi varmistettava, että se on suunniteltu ja valmistettu ehdotetussa laissa säädettyjen olennaisten turvallisuusvaatimusten mukaisesti.

Pykälän 2 momentin mukaan valmistajan olisi huolehdittava siitä, että räjähteen vaatimustenmukaisuus arvioidaan noudattaen soveltuvaa arviointimenettelyä ja käyttäen arvioinnissa ilmoitettua laitosta. Vaatimustenmukaisuuden arviointi kuuluisi yksinomaan valmistajan velvollisuuksiin. Valmistajalla on parhaat mahdollisuudet suorittaa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely, koska valmistajalla on yksityiskohtaiset tiedot suunnittelu- ja tuotantoprosessista. Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä on säädetty siviiliräjähdedirektiivin liitteessä III. Valmistajan olisi myös laadittava räjähteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi tekniset asiakirjat. Valmistaja velvoitettaisiin lisäksi laatimaan EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja kiinnittämään tuotteeseen CE-merkintä ehdotetun lain 10 §:n mukaisesti, kun räjähteen vaatimustenmukaisuus on sovellettavien vaatimusten suhteen osoitettu. Valmistajan olisi säilytettävä tekniset asiakirjat ja EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun räjähde on saatettu markkinoille tai otettu

käyttöön. Valmistajan olisi myös varmistettava, että valmistajan markkinoille saattamiin räjähteisiin on kiinnitetty yksilöllinen tunniste 11 §:ssä säädetyn räjähteiden tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskevan järjestelmän mukaisesti.

Pykälän 3 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä, teknisistä asiakirjoista sekä EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta.

9 §. *Valmistajan velvollisuus varmistaa sarjatuotannon jatkuva vaatimustenmukaisuus.* Pykälässä säädettäisiin valmistajan velvollisuuksista varmistaa sarjatuotannon jatkuva vaatimustenmukaisuus. Kyseessä on uusi vaatimus ja se perustuisi siviiliräjähdedirektiivin 5 artiklan 4 kohtaan. Valmistajan olisi varmistettava, että käytössä on menettelyt, joilla varmistetaan, että sarjatuotannossa valmistettu räjähdde on vaatimustenmukainen. Huomioon olisi otettava erityisesti muutokset räjähteen suunnittelussa tai ominaisuuksissa sekä muutokset yhdenmukais-tetuissa standardeissa tai muissa teknisissä eritelmissä, joihin nähden räjähteen vaatimustenmukaisuus ilmoitetaan. Sarjatuotannolla tarkoitetaan ehdotetussa pykälässä tuotantoa, jossa valmistetaan räjähteitä muuten kuin yksittäiskappaleina.

10 §. *CE-merkintä ja ilmoitetun laitoksen tunnusnumero.* Pykälässä säädettäisiin CE-merkinnän kiinnittämistä koskevista vaatimuksista. CE-merkinnän kiinnittämisellä räjähteeseen talouden toimija osoittaa ulospäin räjähteen vaatimustenmukaisuuden. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön siviiliräjähdedirektiivin 22 ja 23 artiklat.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että merkintä olisi kiinnitettävä näkyvästi, helposti luettava-
vasti ja pysyvästi. Jos merkintää ei olisi mahdollista tai perusteltua kiinnittää räjähteeseen, se olisi kiinnitettävä räjähteen pakkaukseen ja mukana oleviin asiakirjoihin.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että ilmoitetun laitoksen ollessa mukana tuotannon tarkastusvaiheessa, CE-merkinnän jälkeen on merkittävä ilmoitetun laitoksen tunnusnumero. Tunnusnumeron kiinnittäisi laitos itse tai sen ohjeiden mukaisesti valmistaja tai valmistajan valtuutettu edustaja.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että CE-merkintään ja ilmoitetun laitoksen tunnusnume-
roon voitaisiin liittää muuta tietoa, joka liittyy erityisriskiin tai -käyttöön.

Jos räjähteet valmistettaisiin omaan käyttöön, räjähteet kuljetettaisiin ja toimitettaisiin pak-
kaamattomina tai siirrettävässä valmistuslaitteistossa purettavaksi suoraan niiden räjäytys-
reikään tai räjähteet valmistettaisiin räjäytystyömaalla ja panostettaisiin suoraan valmistuksen
jälkeen, CE-merkintä olisi kiinnitettävä mukana oleviin asiakirjoihin.

Pykälän 5 momentin mukaan CE-merkinnän yleisistä periaatteista, kuten merkinnälle asetetta-
vasta vähimmäiskoosta, olisi otettava huomioon, mitä säädetään NLF-asetuksen 30 artiklassa.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin valtuutuslainsäädännön, joka oikeuttaisi valtioneuvoston asetuk-
sella säätämään tarkemmin CE-merkintään ja ilmoitetun laitoksen tunnusnumeroon liitettävistä
tiedoista.

11 §. *Räjähteen tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskeva järjestelmä.* Pykälässä säädettäisiin
räjähteen tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskevasta järjestelmästä, josta on säädetty komissi-
on direktiiveissä 2008/43/EY ja 2012/4/EU siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähdystarvikkeiden
tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskevan järjestelmän perustamisesta. Talouden toimijoiden

olisi noudatettava räjähteiden yksilöllistä tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskevaa järjestelmää, jossa otetaan huomioon räjähteiden koko, muoto tai tyyppi.

Järjestelmässä olisi huolehdittava sellaisten tietojen keräämisestä ja säilyttämisestä, jotka mahdollistavat räjähteen yksilöllisen tunnistamisen ja jäljitettävyyden, sekä räjähteen tai sen pakkauksen varustamisesta yksilöllisellä tunnisteella, jonka avulla nämä tiedot voidaan saada käyttöön.

Talouden toimijoiden olisi tarkastettava pykälän 2 momentissa tarkoitettut tiedot säännöllisin väliajoin ja ne olisi suojattava vahingossa tai ilkeästi tapahtuvalta vahingoittumiselta tai hävittämiseltä. Nämä tiedot olisi säilytettävä kymmenen vuoden ajan siitä, kun toiminto on tapahtunut, tai jos räjähteet on käytetty tai hävitetty, kymmenen vuoden ajan niiden käytön tai hävittämisen jälkeen. Tiedot olisi luovutettava viipymättä toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä.

Järjestelmää ei sovellettaisi kuitenkaan räjähteisiin, jotka kuljetetaan ja toimitetaan pakkaamattomina tai pumppausajoneuvoissa purettavaksi suoraan niiden räjäytysreikään, eikä räjähteisiin, jotka valmistetaan räjäytystyömaalla ja panostetaan suoraan valmistuksen jälkeen.

Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin räjähteiden yksilöllisen tunnistamisen ja jäljitettävyyden käytännön toteutuksesta sekä tässä yhteydessä kerättävistä tiedoista. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin myös niistä räjähteistä, joihin ei ole tarpeen soveltaa räjähteen tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskevia säännöksiä, koska räjähteeseen liittyvä vaara on vähäinen.

12 §. *Räjähteen merkinnät, ohjeet, turvallisuus- ja yhteystiedot sekä kielivaatimukset.* Pykälässä säädettäisiin valmistajan velvollisuudesta huolehtia riittävästä merkinnästä ja räjähteen mukana seuraavista asiakirjoista. Säännöksessä mainitut valmistajan velvoitteet olisivat yksityiskohtaisempia kuin nykyisin on säädetty. Pykälällä toimeenpantaisiin siviiliräjähdedirektiivin 5 artiklan 5-7 kohdat.

Pykälän 1 momentin mukaan valmistajan olisi varmistettava, että räjähteessä olisi tässä laissa vaaditut merkinnät ja että siihen liitetään ohjeet ja turvallisuustiedot.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että pykälän 1 momentissa tarkoitettut merkinnät, räjähteeseen liitettävien ohjeiden, turvallisuustietojen ja muiden räjähteen mukana seuraavien asiakirjojen tiedot tulee antaa sekä suomen että ruotsin kielellä. Tältä osin kyseessä on kansalliseen harkintaan perustuva vaatimus. Räjähteen merkinnät sekä räjähteeseen liitettävät asiakirjat tulisi antaa suomen ja ruotsin kielellä. Säännös vastaisi nykytilannetta.

Pykälän 3-4 momentin vaatimukset koskisivat niitä räjähteitä, joihin ei sovellettaisi 11 §:ssä säädettyjä räjähteiden tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskevia säännöksiä. Ne vastaisivat siviiliräjähdedirektiivin 5 artiklan 5 kohdan vaatimuksia. Valmistajan olisi varmistettava, että markkinoille saatettuun tuotteeseen on kiinnitetty tyyppi-, erä- tai sarjanumero tai muu tuotteen tunnistamiseksi tarpeellinen merkintä. Jos merkintää ei tuotteen koon tai luonteen vuoksi voitaisi kiinnittää tuotteeseen, se olisi kiinnitettävä tuotteen pakkaukseen tai mukana oleviin asiakirjoihin.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin valtuutuksesta. Sen mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin tuotteen merkinnöille, ohjeille ja turvallisuustiedoille asetettavista vaatimuksista.

13 §. Valtuutetun edustajan velvollisuudet. Pykälässä ehdotetaan säännöstä valtuutetun edustajan valtuuttamisesta ja tehtävistä, joita valmistaja voisi antaa valtuutetulle edustajalle. Pykälä vastaa siviiliräjähdedirektiivin 6 artiklaa.

Pykälän 1 momentissa rajattaisiin se, mitä tehtäviä valtuutetulle edustajalle ei voida antaa. Säännöksen mukaan valtuutettu edustaja ei voisi vastata lain soveltamisalaan kuuluvan räjähteen vaatimustenmukaisuuden varmistamisesta eikä teknisten asiakirjojen laatimisesta, vaan niiden tulisi olla yksinomaan valmistajan vastuulla. Valmistaja ei siis voisi siirtää valtuutetulle edustajalle vastuuta räjähteen olennaisten turvallisuusvaatimusten mukaisuudesta, vaan tämä on tarkoitettu kuuluvaksi yksinomaan valmistajan velvollisuuksiin. Sama koskisi vastuuta teknisten asiakirjojen laatimisesta. Näitä rajoituksia lukuun ottamatta toimeksiannossa voidaan sopia valtuutetun edustajan velvollisuuksista.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännökset toimeksiannosta, jonka valmistaja antaa valtuutetulle edustajalle. Sen mukaan toimeksiannossa olisi valtuutettu edustaja oikeutettava pitämään vähintään EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus sekä tekniset asiakirjat ehdotetun lain noudattamisen valvonnasta vastaavan viranomaisen saatavilla kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun räjähdde on saatettu markkinoille.

14 §. Maahantuojan velvollisuudet markkinoille saattamisen yhteydessä. Pykälässä säädettäisiin maahantuojan velvollisuuksista. Säännös perustuisi siviiliräjähdedirektiivin 7 artiklaan. Säännöksellä tarkennettaisiin maahantuojan nimenomaisia tehtäviä toimijaketjussa.

Pykälän 1 momentin mukaan maahantuoja saa saattaa markkinoille ainoastaan olennaiset turvallisuusvaatimukset täyttäviä räjähteitä.

Pykälän 2 momentin mukaan maahantuojan olisi ennen räjähteen markkinoille saattamista varmistettava, että valmistaja on varmistanut räjähteen vaatimustenmukaisuuden ja suorittanut ehdotetun lain 8 §:ssä tarkoitettujen vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyn. Lisäksi maahantuojan olisi varmistettava, että valmistaja on laatinut tekniset asiakirjat, räjähteeseen on kiinnitetty CE-merkintä, räjähteen mukana on EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus, siinä on vaaditut merkinnät ja tiedot ja että siihen on liitetty ohjeet ja turvallisuustiedot suomeksi ja ruotsiksi, ehdotuksen 2 momentin 2-6 kohtien mukaisesti.

Pykälän 3 momentin mukaan, jos maahantuojalla olisi syytä epäillä, että räjähdde ei täytä olennaisia turvallisuusvaatimuksia, maahantuoja ei saa saattaa räjähdettä markkinoille ennen kuin se on saatettu sovellettavien vaatimusten mukaiseksi. Lisäksi momentissa velvoitettaisiin maahantuoja ilmoittamaan räjähteestä aiheutuvasta vaarasta valmistajalle sekä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin, että maahantuojan velvollisuutena on varmistaa, ettei sinä aikana, jolloin maahantuoja vastaa räjähteestä, sen varastointi- tai kuljetusolosuhteet vaaranna räjähteen vaatimustenmukaisuutta. Maahantuojan tulisi ilmoittaa valmistajan yhteystietoja vastaavat yhteystietonsa. Lisäksi säädettäisiin maahantuojan velvollisuudesta pitää EU:n vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennös viranomaisten saatavilla 10 vuoden ajan siitä, kun räjähdde on saatettu markkinoille sekä varmistettava, että tekniset asiakirjat ovat pyynnöstä viranomaisten saatavilla.

15 §. Jakelijan velvollisuudet asetettaessa räjähdde saataville markkinoilla. Pykälässä säädettäisiin jakelijan velvollisuuksista toimijaketjussa. Säännös perustuisi siviiliräjähdedirektiivin 8 artiklan 2-3 kohtiin. Jakelijan velvoitteita ei nykyisin ole säädetty yhtä yksityiskohtaisesti. Direktiivin 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti jakelijan on asettaessaan räjähdettä saataville

markkinoille noudatettava asiaankuuluvaa huolellisuutta direktiivin vaatimusten osalta. Erityisesti jakelijan on varmistettava, että sen räjähteelle suorittama käsittely ei vaikuta kielteisesti räjähteen vaatimustenmukaisuuteen. Tämän tarkoituksena on korostaa valmistajien ja maahantuojien ensisijaisia velvollisuuksia suhteessa jakelijaan.

Pykälän 1 momentin mukaan jakelijan on ennen räjähteen asettamista saataville markkinoilla varmistettava, että räjähteen mukana on EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus, räjähteessä on vaadittavat merkinnät ja tiedot sekä vaaditut asiakirjat, ohjeet ja turvallisuustiedot suomeksi ja ruotsiksi.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että jos jakelijalla on syytä epäillä, että räjähdde ei täytä olennaisia turvallisuusvaatimuksia, jakelija saa asettaa räjähteen saataville markkinoilla vasta, kun se on mainittujen vaatimusten mukainen. Jos räjähteeseen liittyy vaara, jakelijan on ilmoitettava siitä valmistajalle tai maahantuojalle sekä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

Pykälän 3 momentin mukaan jakelijan on lisäksi huolehdittava, että sinä aikana jolloin räjähdde on sen vastuulla, räjähteen varastointi- tai kuljetusolosuhteet eivät vaaranna sen vaatimustenmukaisuutta olennaisten turvallisuusvaatimusten suhteen.

16 §. Valmistajan velvollisuuksien soveltaminen maahantuojaan ja jakelijaan. Pykälässä säädettäisiin valmistajan velvollisuuksien soveltamisesta maahantuojaan ja jakelijaan. Kyseessä on uusi vaatimus, joka perustuisi siviiliräjähdedirektiivin 9 artiklaan. Pykälässä säädettäisiin, että maahantuojalla ja jakelijalla olisi valmistajan velvollisuudet silloin, kun ne saattavat räjähteen markkinoille omalla nimellään tai tavaramerkillään taikka jos ne muuttavat jo markkinoille saatettua räjähdettä tavalla, joka voi vaikuttaa ehdotetun lain vaatimusten täyttymiseen.

17 §. Talouden toimijan velvollisuudet vaatimustenvastaisuustilanteissa. Pykälässä säädettäisiin talouden toimijoiden velvollisuuksista vaatimustenvastaisuustilanteissa. Säännös perustuu siviiliräjähdedirektiivin 5 artiklan 7 kohtaan, 6 artiklan 6 kohtaan sekä 8 artiklan 4 kohtaan.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin tilanteesta, jossa valmistajalla tai maahantuojalla on syytä epäillä, että sen markkinoille saattama räjähdde ei täytä vaatimuksia. Valmistajan tai maahantuojan olisi tällöin ryhdyttävä välittömästi oma-aloitteisesti toimenpiteisiin räjähteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi, sen poistamiseksi markkinoilta tai toimenpiteisiin sitä koskevan palautusmenettelyn järjestämiseksi. Jakelijan tulee osaltaan toimijaketjussa varmistaa, että tarvittavat turvallistamistoimenpiteet toteutetaan. Mikäli valmistaja tai maahantuoja ei toimenpiteisiin ryhdy, jakelijoiden on osaltaan huolehdittava, että riittävät korjaavat toimenpiteet toteutetaan tai räjähdde poistetaan markkinoilta tai järjestetään palautusmenettely. Käytännössä valvontaviranomainen kohdistaa toimenpiteet sen toimivallan piirissä oleviin toimijoihin. Oletettavaa on, että Suomessa suurin osa talouden toimijoista olisi maahantuojan tai jakelijan roolissa, johon myös valvontaviranomaisen toimenpiteet usein kohdistetaan, mikäli valmistaja tai maahantuoja ei riittäviin toimenpiteisiin välittömästi ryhdy.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin talouden toimijan velvollisuudesta välittömästi ilmoittaa asiasta Euroopan unionin niiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille, joissa räjähdde on asetettu saataville markkinoilla sekä antaa yksityiskohtaiset tiedot räjähteessä havaitusta vaatimustenvastaisuudesta ja kaikista toteutetuista toimenpiteistä.

18 §. Tietojen luovuttaminen ja velvollisuus tehdä yhteistyötä. Pykälässä säädettäisiin talouden toimijan velvollisuudesta luovuttaa valvontaviranomaiselle tietoja sekä velvollisuudesta tehdä yhteistyötä valvontaviranomaisen kanssa. Ehdotuksen 1 momentin mukaan talouden toimijan olisi pyynnöstä luovutettava valvontaviranomaiselle ehdotetun lain valvontaa ja täytäntöönpa-

noa varten tarpeelliset tiedot ja asiakirjat suomeksi tai ruotsiksi taikka muulla valvontaviranomaisen hyväksymällä kielellä. Lisäksi momentissa velvoitettaisiin talouden toimija muutenkin tekemään yhteistyötä valvontaviranomaisen kanssa räjähteiden vaatimustenmukaisuuden varmistamiseksi. Ehdotetulla 1 momentilla pannaan täytäntöön siviiliräjähdedirektiivin 5 artiklan 8 kohta, 7 artiklan 8 kohta ja 8 artiklan 5 kohta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin talouden toimijoiden velvollisuudesta luovuttaa räjähteiden jäljitettävyyden kannalta tarpeellisia tietoja. Säännöksen mukaan talouden toimijan olisi pyynnöstä toimitettava tunnistetiedot kaikista talouden toimijoista, jotka ovat toimittaneet sille räjähteitä ja joille tämä on toimittanut räjähteitä. Ehdotetusta 1 momentista poiketen ehdotettu 2 momentti koskee kaikkia talouden toimijoita, eli myös valtuutettua edustajaa. Momentti perustuisi siviiliräjähdedirektiivin 10 artiklaan.

Pykälän 3 momentin mukaan talouden toimijoiden olisi voitava esittää 2 momentin mukaiset jäljitettävyydetiedot kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun niille on toimitettu räjähdde, ja kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun ne ovat toimittaneet räjähteen edelleen.

3 luku **Ilmoitetun laitoksen velvollisuudet**

19 §. Todistus vaatimustenmukaisuudesta. Pykälässä säädettäisiin ilmoitetun laitoksen velvollisuudesta antaa valmistajalle EU-tyyppitarkastustodistus, jos räjähdde täyttää tämän lain vaatimukset. Ilmoitetun laitoksen olisi myös säilytettävä jäljennökset 1 momentissa tarkoitetuista todistuksista ja niiden lisäyksistä sekä teknisistä asiakirjoista, valmistajan toimittamat asiakirjat mukaan luettuina, kyseisen todistuksen voimassaolon päättymiseen saakka. Pykälään sisältyisi myös valtuus säätää valtioneuvoston asetuksella tarkemmin EU-tyyppitarkastustodistuksesta ja sen sisällöstä.

20 §. Todistuksen antamatta jättäminen ja peruuttaminen. Tässä pykälässä säädettäisiin ilmoitetun laitoksen velvollisuudesta jättää todistus antamatta tai peruuttaa todistus. Jos ilmoitettu laitos havaitsisi, että räjähdde ei täytä sitä koskevia olennaisia turvallisuusvaatimuksia, sen on vaadittava valmistajaa korjaamaan puute, eikä se saa antaa valmistajalle todistusta vaatimustenmukaisuudesta. Jos ilmoitettu laitos katsoisi todistuksen antamisen jälkeen, ettei räjähdde enää ole vaatimusten mukainen, sen olisi vaadittava valmistajaa korjaamaan puute ja tarvittaessa peruutettava todistus väliaikaisesti tai pysyvästi. Jos puutetta ei korjattaisi tai toimenpiteillä ei olisi vaadittua vaikutusta, ilmoitetun laitoksen olisi tarpeen mukaan peruutettava todistus väliaikaisesti tai pysyvästi tai myönnettävä se rajoitettuna.

21 §. Muutoksenhaku. Tässä pykälässä säädettäisiin ilmoitettujen laitosten päätöksiä koskevasta oikaisuvaatimuksesta ja muutoksenhausta. Pykälässä viitattaisiin näiden osalta hallintolakiin ja hallintolainkäyttölakiin. Muutoksenhakua koskevia säännöksiä muutettaisiin nykytilasta siten, että valituslupajärjestelmä otettaisiin muutoksenhausta laajemmin käyttöön. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen, siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

4 luku **Erinäiset säännökset**

Tässä luvussa ehdotetaan annettavaksi säännökset oikeudesta tehdä tarkastuksia, rangaistus-säännöksistä, turvallisuustekniikan neuvottelukunnasta, lain voimaantulosta sekä siirtymä-säännöksistä.

22 §. Oikeus tehdä tarkastuksia. Valvontaviranomaisen oikeudesta tehdä tarkastuksia viitattaisiin eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain säännöksiin.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin pykälässä tarkoitetuista tarkastuksista pysyväisluonteiseen asumiseen tarkoitetuissa tiloissa. Perustuslain 10 §:n nojalla on turvattu kotirauha. Lailla voidaan kuitenkin säätää perusoikeuksien turvaamiseksi tai rikosten selvittämiseksi välttämättömistä kotirauhan piiriin ulottuvista toimenpiteistä. Kotirauhan piirissä viranomaistarkastukset ovat mahdollisia, kun on aihetta epäillä rikosta, josta voi seuraamuksena olla vankeusrangaistus. Tämän vuoksi pykälässä tarkoitettut tarkastukset voitaisiin ulottaa pysyväisluonteiseen asumiseen tarkoitettuihin tiloihin vain, jos on syytä epäillä, että on tehty rikoslain 44 luvun 11 §:ssä tarkoitettu rikos.

23 §. Rangaistussäännökset. Pykälän 1 momentissa viitattaisiin rikoslakiin. Ehdotetun säännöksen mukaan rangaistus räjähdერიkoksesta säädetään rikoslain (39/1889) 44 luvun 11 §:ssä. Rikoslain 44 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan räjähdერიkoksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta 1 momentissa mainitun lain tai sen nojalla annetun säännöksen vastaisesti valmistaa, tuo maahan, käyttää, luovuttaa, saattaa markkinoille, asentaa tai huoltaa räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettävää laitetta tai suojausjärjestelmää taikka muuta 1 momentissa mainitun lain 5 luvussa tarkoitettua tuotetta, tai pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (180/2015) vastaisesti tuo maahan, saattaa markkinoille tai muutoin luovuttaa pyroteknisiä tuotteita siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle tai siitä on vaaraa toisen omaisuudelle.

Tarkoitus on, että jatkossa edellä mainittua 11 §:n 2 momenttia sovellettaisiin vain räjähteisiin ja pyroteknisiin tuotteisiin. Kemikaaliturvallisuuslain ja rikoslain säännöksiä esitetään muutettavaksi tältä osin. Näin ollen tätä momenttia sovellettaisiin vain kaikkein vaarallisimpiin tuotteisiin, räjähteisiin ja pyroteknisiin tuotteisiin. Näiden tuotteiden varomattomalla ja asiantuntemattomalla käytöllä voi aiheuttaa itselle ja muille ihmisille vaaraa ja vahinkoa. Näistä tuotteista voi aiheutua vaaraa myös ympäristölle ja omaisuudelle.

Pykälässä 2 momentissa säädettäisiin räjähteiden vaatimustenmukaisuutta koskevien säännösten rikkomisesta, josta voisi seurata sakkorangaistus, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

Kemikaaliturvallisuuslain 125 §:ssä räjähdēsäännösten rikkomisesta syyksiluettavuuden asteeksi on säädetty tahallisuus ja huolimattomuus. Rikoslain 3 luvun 5 §:ssä säädetään syyksiluettavuudesta. Säännöksen mukaan rangaistusvastuun edellytyksenä on tahallisuus tai tuottamus. Säännöksen 2 momentin mukaan rikoslaissa tarkoitettu teko on vain tahallisenä rangaistava, jollei toisin säädetä. Rikoslain 3 luvun 7 §:ssä säädetään tuottamuksesta. Sen mukaan tekijän menettely on huolimaton, jos hän rikkoo olosuhteiden edellyttämää ja häneltä vaadittavaa huolellisuusvelvollisuutta, vaikka hän olisi kyennyt sitä noudattamaan. Pykälän 2 momentissa on säädetty siitä, millä perusteella huolimattomuutta pidetään törkeänä. Se, pidetäänkö huolimattomuutta törkeänä (törkeä tuottamus), ratkaistaan kokonaisarvostelun perusteella. Arvostelussa otetaan huomioon rikatun huolellisuusvelvollisuuden merkittävyys, vaarannettujen etujen tärkeys ja loukkauksen todennäköisyys, riskinoton tietoisuus sekä muut tekoon ja tekijään vaikuttavat olosuhteet.

Ehdotetussa laissa sanktioituiksi ehdotetut velvollisuuksien laiminlyönnit koskevat räjähteiden valmistajaa, maahantuojaa ja jakelijaa. Näiltä toimijoilta vaaditaan erikoisosaamista ja erikoisammattipätevyyttä, jossa korostuu erityinen huolellisuusvelvoite räjähteiden vaarallisuuden vuoksi. Ehdotetun lain vaatimukset kohdistuvat räjähteiden turvallisuuteen ja vaaran ennaltaehkäisemiseen. Huolimattoman menettelyn seuraukset voivat olla hyvin vakavia ja täs-

tä syystä talouden toimijalta voidaan vaatia erityistä huolellisuutta tehtävien hoidossa. Tämän vuoksi ehdotetaan, että räjähteitä koskevien säännösten rikkominen olisi rangaistavaa paitsi tahallisesti myös tuottamuksellisesti (huolimattomuus) tehtynä. Koska myös tuottamuksellinen teko on tarkoitus säätää rangaistavaksi, on siitä nimenomaisesti säädettävä. Näin ollen syyksiluettavuuden aste säilyisi vastaavanlaisena kuin nykyisin kemikaaliturvallisuuslain 125 §:ssä on säädetty.

Räjähteiden turvallisuuden varmistamiseksi tiettyjen ehdotetun lain säännösten laiminlyönti olisi tarpeellista säätää rangaistavaksi. Velvollisuudet koskisivat räjähteiden markkinoille saatamiseen ja tuotteiden markkinoille saataville asettamiseen liittyvää vaatimustenmukaisuuden varmistamista ja tähän liittyviä valmistajan, maahantuojan ja jakelijan velvollisuuksia. Lisäksi velvollisuudet koskisivat myös eräissä tapauksissa edellä mainittujen talouden toimijoiden velvollisuutta ilmoittaa vaarasta ja ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin niistä rikkomuksista, jotka olisivat rangaistavia tahallisina tai tuottamuksellisina tekoina.

Tavoitteena on, että tämän lain rikkomustapauksissa käytettäisiin ensisijaisesti hallinnollisia pakkokeinoja ja tämän pykälän mukaisiin sakkorangaistuksiin turvauduttaisiin vain vakavimmissa rikkomustapauksissa. Valvontaviranomaisen pakkokeinoista räjähteiden valvonnassa säädetään eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa. Myös tähän mennessä vastaavissa rikkomustapauksissa on pääasiassa käytetty hallinnollisia pakkokeinoja. Rangaistussäännöksen merkityksen onkin nähtävä olevan ensi sijassa ennaltaehkäisevä ja varoittava.

Ehdotetussa pykälässä olisi toissijaisuuslause kuten voimassa olevassa kemikaaliturvallisuuslain 125 §:ssä. Ehdotetun lain rangaistavien velvoitteiden laiminlyöntiin voisi soveltua myös rikoslain 16 luvun 8 §:n väärän todistuksen antaminen viranomaiselle, 33 luvun väärennyserikokset sekä 44 luvun 11 §:n räjähdeterikokset.

Pykälän 3 momentin nojalla rangaistukseen ei voitaisi tuomita samasta teosta sitä, joka rikkoo uhkasakolla tehostettua kieltoa tai velvoitetta.

Pykälän 4 momentissa viitattaisiin CE-merkintärikkomuksesta annettuun lakiin (187/2010). Mainitussa laissa säädetään NLF-asetuksessa tarkoitetun CE-merkinnän asetuksen vastaisen käytön seuraamuksista. Lakia sovelletaan CE-merkintärikkomuksiin, jollei muualla laissa toisin säädetä. Kyseisellä lailla osaltaan varmistetaan siviiliräjähdedirektiivin 23 artiklan 6 kohdan mukaisesti CE-merkintää koskevan järjestelmän moitteeton toiminta silloin, kun CE-merkintää käytetään sääntöjen vastaisesti. Laissa ei kriminalisoida tuotteen markkinoille saatamista ilman CE-merkintää, vaan se on jätetty sektorikohtaisen sääntelyn varaan.

Nämä esitetyt seuraamussäännökset perustuvat myös siviiliräjähdedirektiivin 50 artiklaan, jonka mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä seuraamuksista, joita sovelletaan talouden toimijoiden rikkoessa siviiliräjähdedirektiivin nojalla annettuja kansallisia säännöksiä, ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet, jotta varmistetaan näiden seuraamusten täytäntöönpanon valvonta. Seuraamuksiin voi sisältyä vakavia rikkomustapauksia koskevia rikosoikeudellisia seuraamuksia. Säädettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

24 §. Turvallisuustekniikan neuvottelukunta. Tässä pykälässä säädettäisiin, että työ- ja elinkeinoministeriön ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston apuna tämän lain säännösten kehittämisessä ja seurannassa toimisi valtioneuvoston asettama turvallisuustekniikan neuvottelukunta. Nykyisin turvallisuustekniikan neuvottelukunta toimii ministeriön apuna kemikaaliturvallisuuslain ja painelaitelain soveltamisalaan kuuluvissa asioissa.

Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin neuvottelukunnan kokoonpanosta ja tehtävistä. Tarkoitus on, että valtioneuvosto asettaisi neuvottelukunnan kolmeksi vuodeksi kerrallaan nykyisen käytännön mukaisesti.

25 §. Voimaantulo. Ehdotettu laki olisi tarkoitettu tulemaan voimaan 20 päivänä huhtikuuta 2016. Siviilirajähdedirektiivin 52 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on sovellettava direktiivin säännöksiä 20 päivästä huhtikuuta 2016.

Siirtymäsäännöksenä säädettäisiin siitä, että ennen ehdotetun lain voimaantuloa markkinoille saatetut lain soveltamisalaan kuuluvat räjähteet, joiden vaatimustenmukaisuus on varmistettu ehdotetun lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti, saavat olla markkinoilla tämän lain voimaan tullessa. Lisäksi säädettäisiin, että näihin tuotteisiin liittyvät todistukset vaatimustenmukaisuudesta jäävät edelleen voimaan. Säännös perustuisi siviilirajähdedirektiivin 51 artiklaan. Lisäksi säädettäisiin siirtymäsäännös turvallisuustekniikan neuvottelukunnasta siten, että ennen tämän lain voimaantuloa asetettu turvallisuustekniikan neuvottelukunta jatkaisi toimikautensa loppuun.

1.2 Laki pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain muuttamisesta

Lailla pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain muuttamisesta ehdotetaan kumottavaksi lain markkinavalvontaa sekä ilmoitettujen laitosten hyväksymis- ja ilmoittamisenmenettelyä koskevat säännökset. Näitä ovat lain 18–27, 31–35, 38–45 ja 47 §. Laista ei kuitenkaan kumottaisi ilmoitetun laitoksen todistusten antovelvollisuutta koskevia velvoitteita (28–29 §) eikä pyroteknisten tuotteiden rekisteriä koskevaa säännöstä (30 §). Valvontaa koskien laista ei kumottaisi 37 §:ää, jossa säädetään valvontaviranomaisen oikeudesta tehdä tarkastuksia. Tarkastusoikeus on ulotettu pykälässä säädetyin edellytyksin myös pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin. Lisäksi 6 luvun otsikko ehdotetaan kumottavaksi ja luvun 5 otsikko muutettavaksi.

4 §. Suhde muuhun lainsäädäntöön. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 ja 7 momentti, joissa säädetään viittaukset lakiin eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta ja lakiin eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista.

16 §. Toiminnanharjoittajan velvollisuudet vaatimustenvastaisuustilanteissa. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vaatimustenvastaisuustilanteissa toiminnanharjoittajan tulisi välittömästi ilmoittaa asiasta Euroopan unionin niiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille, joissa pyrotekninen tuote on asetettu saataville markkinoilla sekä antaa yksityiskohtaiset tiedot pyroteknisessä tuotteessa havaitusta vaatimustenvastaisuudesta ja kaikista toteutetuista toimenpiteistä.

37 §. Oikeus tehdä tarkastuksia. Valvontaviranomaisen oikeudesta tehdä tarkastuksia viitattaisiin eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain säännöksiin.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin pykälässä tarkoitetuista tarkastuksista pysyväisluonteiseen asumiseen tarkoitetuissa tiloissa. Perustuslain 10 §:n nojalla on turvattu kotirauha. Lailla voidaan kuitenkin säätää perusoikeuksien turvaamiseksi tai rikosten selvittämiseksi välttämättömistä kotirauhan piiriin ulottuvista toimenpiteistä. Kotirauhan piirissä viranomaistarkastukset ovat mahdollisia, kun on aihetta epäillä rikosta, josta voi seuraamuksena olla vankeusrangaus. Tämän vuoksi pykälässä tarkoitettut tarkastukset voitaisiin ulottaa pysyväisluonteiseen asumiseen tarkoitettuihin tiloihin vain, jos on syytä epäillä, että on tehty rikoslain 44 luvun 11 §:ssä tarkoitettu rikos.

46 §. Rangaistussäännökset. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että säännös olisi sisältöään vastaavanlainen kuin räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annettavan lain 23 §.

46 a §. Turvallisuustekniikan neuvottelukunta. Tässä pykälässä säädettäisiin, että työ- ja elinkeinoministeriön ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston apuna tämän lain säännösten kehittämisessä ja seurannassa toimisi valtioneuvoston asettama turvallisuustekniikan neuvottelukunta. Nykyisin turvallisuustekniikan neuvottelukunta toimii ministeriön apuna kemikaaliturvallisuuslain ja painelaitelain soveltamisalaan kuuluvissa asioissa.

48 §. Muutoksenhaku. Ilmoitetun laitoksen vaatimustenmukaisuustodistusta koskevaan päätökseen liittyvää oikaisuvaatimusta ja muutoksenhakua ehdotetaan muutettavaksi yhdenmukaiseksi räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annettavan lain kanssa. Merkittävin muutos olisi se, että hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

1.3 Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta

Lailla vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta ehdotetaan kumottavaksi lain 46 ja 69 a §, jotka käsittelevät räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettävien laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimuksia ja räjähteiden merkintää tunnistamista varten. Vastaavat säännökset sisältyvät tässä esityksessä ehdotettuun lakiin räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta ja toisessa hallituksen esityksessä ehdotettuun lakiin räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta.

2 §. Lain soveltamisala. Soveltamisalaa koskevaan pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi selluloidia käsittelevä 2 momentti. Tämän mukaan lakia sovellettaisiin myös selluloidin teolliseen käsittelyyn, varastointiin ja säilytykseen. Selluloidin teolliseen käsittelyyn, varastointiin ja säilytykseen sovellettaisiin laissa säädettyjä vaarallisten kemikaalien teollista käsittelyä, varastointia ja säilytystä koskevia vaatimuksia. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin, minkä kemikaaliluokan mukaan selluloidin teolliselle käsittelylle, varastoinnille ja säilytykselle asetettavat vaatimukset määräytyvät, selluloidin teollisen käsittelyn ja varastoinnin jaottelusta sekä selluloidin teollisen käsittelyn, varastoinnin ja säilytyksen turvallisuusvaatimuksista.

6 §. Määritelmät. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi selluloidin määritelmä. Määritelmän mukaan selluloidilla tarkoitetaan ainetta, joka sisältää yli kuusikymmentä painoprosenttia nitratua selluloosaa sekä sen lisäksi kamferia.

50 §. Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittauksesta poistettaisiin kumottavaksi esitetty 46 §. Pykälän 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistetaan viittaus hakemukseen. Näin ollen pykälästä poistettaisiin tähän menettelyyn aikaisemmin liittynyt Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lupa. Lakimuutoksen jälkeen Turvallisuus- ja kemikaalivirasto valvoisi näitä säiliöitä lähinnä markkinavalvonnan keinoin. Vaatimukset vaarallisten kemikaalien varastointiin tarkoitetuille säiliöille, jotka on valmistettu tai saatettu markkinoille toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai valmistettu muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, ehdotetaan kuitenkin pidettävän entisellään. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi 3 momentti, jonka mukaan toiminnanharjoittajan on pyynnöstä luovutettava valvontaviranomaiselle tämän lain noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot ja asiakirjat suomeksi tai ruotsiksi taikka muulla valvontaviranomaisen hyväksymällä kielellä.

52 §. *Vaarallisiin kemikaaleihin liittyviä tuotteita koskeva asetuksenantovaltuus.* Asetuksenantovaltuutta ehdotetaan päivitettäväksi lakiin ehdotettujen muutosten mukaiseksi.

69 §. *Puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan tarkoitettujen räjähteiden vaatimustenmukaisuuden osoittaminen ja merkinnät.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että se koskisi vain puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan tarkoitettujen räjähteiden vaatimustenmukaisuuden arviointia ja osoittamista ja näiden räjähteiden merkintöjä. Siviiliräjähteiden ja pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden osoittamista koskevat säännökset sisältyvät näitä tuotteita koskeviin uusiin erityislakeihin.

72 §. *Räjähdesäännöksiä koskeva rajaus.* Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistetaan kumottavaksi esitetyt pykälät.

132 §. *Turvallisuustekniikan neuvottelukunta.* Tässä pykälässä säädettäisiin, että työ- ja elinkeinoministeriön ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston apuna tämän lain säännösten kehittämisessä ja seurannassa toimisi valtioneuvoston asettama turvallisuustekniikan neuvottelukunta. Nykyisin turvallisuustekniikan neuvottelukunta toimii ministeriön apuna kemikaaliturvallisuuslain ja painelaitelain soveltamisalaan kuuluvissa asioissa.

Ehdotettu laki olisi tarkoitus tulla voimaan 20 päivänä huhtikuuta 2016. Lakiin ehdotetaan liittäväksi siirtymäsäännös, jonka mukaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olevien säädösten perusteella myönnetty lupa selluloidin käsittelyyn ja varastointiin olisi voimassa 31 päivään joulukuuta 2018 saakka. Lisäksi säädettäisiin siirtymäsäännös turvallisuustekniikan neuvottelukunnasta siten, että ennen tämän lain voimaantuloa asetettu turvallisuustekniikan neuvottelukunta jatkaisi toimikautensa loppuun.

1.4 Laki rikoslain 44 luvun 11 §:n muuttamisesta

11 §. *Räjähderikos.* Esitykseen sisältyy lisäksi ehdotus laiksi rikoslain (39/1889) 44 luvun 11 §:n muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan, että rikoslain 44 luvun 11 §:n räjähderikosta koskevaa säännöstä muutettaisiin siten, että mainitun pykälän 2 momenttiin lisättäisiin teonkuvaukseen räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain vastaisuus. Räjähderikoksesta tuomittaisiin ehdotetun 11 §:n 2 momentin mukaan myös se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain tai sen nojalla annetun säännöksen vastaisesti tuo maahan, saattaa markkinoille tai muutoin luovuttaa räjähteitä. Rangaistavana menettelynä lainkohdassa tarkoitettaisiin ensisijassa ehdotetun lain 8 §:ssä säädetyn valmistajan velvollisuuden, 14 §:ssä säädetyn maahantuojan velvollisuuden ja 15 §:ssä säädetyn jakelijan velvollisuuden vastaista menettelyä ja että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle tai siitä on vaaraa toisen omaisuudelle. Vastaavasti räjähderikoksesta tuomittaisiin myös se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain tai sen nojalla annettujen säännöksen vastaisesti tuo maahan, saattaa markkinoille tai muutoin luovuttaa pyroteknisiä tuotteita. Rangaistavana menettelynä lainkohdassa tarkoitettaisiin ensisijassa lain 8 §:ssä säädetyn valmistajan velvollisuuden, 13 §:ssä säädetyn maahantuojan velvollisuuden ja 14 §:ssä säädetyn jakelijan velvollisuuden vastaista menettelyä ja että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle tai siitä on vaaraa toisen omaisuudelle. Syyksiluettavuusvaatimuksena olisi tahallisuus tai törkeä huolimattomuus, ja rangaistusasteikko sakkoa tai vankeutta enintään kaksi vuotta.

Räjähdeet kuuluvat nykyisinkin rikoslain 44 luvun 11 §:ssä säädetyn räjähderikoksen soveltamisalaan. Edelleen tietyistä räjähteistä koskevista vaatimuksista ja toiminnanharjoittajia koskevista velvoitteista säännellään kemikaaliturvallisuuslaissa. Lainkohdan muuttamisella on tar-

koitus varmistaa, että myös se, joka tuo maahan, saattaa markkinoille tai muutoin luovuttaa lain vastaisesti räjähteitä, jotka kuuluvat räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain soveltamisalaan, olisi jatkossa räjähdeterikoksena rangaistavaa. Rangaistavia momentin nojalla olisivat vain teot, jotka ovat omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle tai joista on vaaraa toisen omaisuudelle.

Pykälän 2 momentista ehdotetaan poistettavaksi viittaukset kemikaaliturvallisuuslain 5 luvussa tarkoitettuihin tuotteisiin. Näin ollen 2 momenttia sovellettaisiin vain räjähteisiin ja pyroteknisiin tuotteisiin. Kemikaaliturvallisuuslain 5 luvussa tarkoitettut tuotteet ovat räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäviä laitteita ja suojausjärjestelmiä, kaasulaitteita, aerosoleja ja vaarallisten kemikaalien säiliötä. Nämä tuotteet vastaavat vaarallisuudeltaan lähinnä sähkölaitteita ja painelaitteita, joten kemikaaliturvallisuuslain 5 luvussa tarkoitettuja tuotteita koskevien rangaistussäännösten tulisi vastata nykyisen sähköturvallisuuslain (410/1996) ja painelaitelain (869/1999) rangaistusasteikkoa.

Pykälän muuttamisen vuoksi pykälän sisältö selkiytyisi merkittävästi. Pykälän 1 momentti koskisi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain vastaista toimintaa. Pykälän 2 momentti koskisi räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain ja pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain vastaista toimintaa.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Siviiliräjähdedirektiivin keskeiset räjähteitä koskevat vaatimukset on sisällytetty ehdotettuun lakiin räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta. Tarkemmat säännökset on tarkoitettu antaa valtioneuvoston asetuksella.

Valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus antaa tarkempia säännöksiä tuotteiden olennaisista turvallisuusvaatimuksista, vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä, teknisistä asiakirjoista, EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta sekä räjähteiden merkinnöille, ohjeille ja turvallisuustiedoille asetettavista vaatimuksista. Koska siviiliräjähdedirektiivin liitteet sisältävät runsaasti yksityiskohtaisia, osin varsin teknisiä vaatimuksia muun muassa olennaisista turvallisuusvaatimuksista sekä vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä, valtioneuvoston asetuksessa on tarkoitus säätää viittaus siviiliräjähdedirektiivin liitteisiin.

3 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulevan voimaan 20 päivänä huhtikuuta 2016 siviiliräjähdedirektiivin soveltamisajankohdan mukaisesti.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Eräät esitykseen sisältyvät säännökset ovat merkityksellisiä perustuslain kannalta.

Sääntely on merkityksellistä perustuslain 18 §:n 1 momentissa turvatuun elinkeinovapauden kannalta. Elinkeinovapauden rajoitusten tulee olla täsmällisiä ja tarkkarajaisia. Niiden olennaisen sisällön, kuten rajoitusten laajuuden ja edellytysten, tulee ilmetä laista (PeVL 13/2014 ja siinä viitattut). Ehdotus sisältää EU:n tuotesääntelyyn perustuvia useita uusia tarkentavia velvoitteita talouden toimijoille korostaen entisestään valmistajan sekä räjähteitä EU-alueelle maahantuovien vastuuta räjähteistä tarkentaen myös räjähteitä jakelevien ja valtuutettujen edustajien velvoitteita. Muutokset liittyvät erityisesti räjähteiden asiakirjojen säilyttämisvelvoitteita koskien sekä talouden toimijoiden vastuunjakoa selkeyttäen. Ehdotus on sisällöllisesti pitkälti lakitekninen eikä esitetty tuo merkittävää muutosta nykytilaan eli valmistajan koros-

tettuun rooliin varmistua räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta riittävällä huolellisuudella ennen räjähteiden markkinoille saattamista. Ehdotus ei sisällä merkittäviä muutoksia räjähteiden teknisiin ja turvallisuutta koskeviin vaatimuksiin.

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan tasavallan presidentti, valtioneuvosto ja ministeriö voivat antaa asetuksia laissa säädetyn valtuuden nojalla. Lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Valtuuden tulee olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu. Lisäksi perustuslaista johtuu, että valtuuden kattamat asiat on määriteltävä tarkasti laissa. Myös perustuslakivaliokunnan käytännön mukaan asetuksen antamiseen ja lainsäädäntövallan delegoimiseen liittyvien valtuutusten tulee olla riittävän täsmällisiä ja tarkkarajaisia. Esimerkiksi lausunnossa PeVL 10/2014 vp painotetaan tarkkarajaisuuden ja täsmällisyyden vaatimuksia. Samassa lausunnossa perustuslakivaliokunta toteaa ympäristölainsäädännön osalta tyypilliseksi sen, että huomattava osa yksityiskohtaisesta sääntelystä jää lakia alemmanasteisiin säädöksiin. Tämä johtuu valiokunnan mukaan pitkälti siitä, että sääntelyn on tarpeen olla varsin yksityiskohtaista ja teknisluonteista. Lisäksi perustuslakivaliokunta toteaa vielä, että valtuudet ovat usein tarpeellisia Euroopan unionin runsaan ja yksityiskohtaisen lainsäädännön täytäntöönpanemiseksi. Kaikki samat argumentit soveltuvat myös ehdotettuun lakiin räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta.

Lakiehdotukseen sisältyy valtuuksia antaa alemmanasteisia säännöksiä. Ehdotetussa laissa valtuutussäännökset on sijoitettu ja asiallisesti kytketty säänneltävää asiaa koskevaan pykälään (ehdotuksen 3, 6, 8, 10, 11, 12, 19 ja 24 §). Valtuutukset on laadittu tarkkarajaisiksi ja täsmällisiksi. Ehdotettuun lakiin sisältyy asetuksenantovaltuuksia muun muassa 6 §:ssä räjähteiden olennaisista turvallisuusvaatimuksista, 8 §:ssä vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä ja teknisistä asiakirjoista sekä 12 §:ssä räjähteisiin kiinnitettävälle merkinnöille, ohjeille ja turvallisuustiedoille asetettavista vaatimuksista. Lakiehdotuksen ei voida katsoa puuttuvan perustuslailla suojattuihin seikkoihin. Hallituksen käsityksen mukaan esitykseen sisältyvä laki voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on varmistaa siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähteiden vaatimustenmukaisuus ja vapaa liikkuvuus. Lailla pannaan täytäntöön siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähdystarvikkeiden asettamista saataville markkinoilla ja valvontaa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2014/28/EU, jäljempänä *siviiliräjähdedirektiivi*, säädetyt räjähteiden vaatimustenmukaisuutta koskevat vaatimukset sekä siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähdystarvikkeiden tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskevan järjestelmän perustamisesta neuvoston direktiivin 93/15/ETY nojalla annetuissa komission direktiiveissä 2008/43/EY ja 2012/4/EU säädetyt vaatimukset.

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan siviilikäyttöön tarkoitettuihin räjähteisiin, jotka kuuluvat Yhdistyneiden kansakuntien (YK) vaarallisten aineiden kuljetusta koskevien suositusten 1 luokkaan.

3 §

Soveltamisalan rajaukset

Tätä lakia ei sovelleta:

- 1) räjähteisiin, jotka on tarkoitettu puolustusvoimien, rajavartiolaitoksen, pelastuslaitoksen tai poliisin käyttöön;
- 2) pyroteknisiin tuotteisiin, joita koskee pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annettu laki (180/2015);
- 3) ampumatarvikkeisiin.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin pyroteknisten tuotteiden ja ampumatarvikkeiden määrittämisestä.

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *räjähteellä* ainetta tai esinettä, jota pidetään räjähteenä Yhdistyneiden kansakuntien vaarallisten aineiden kuljetusta koskevissa suosituksissa ja jotka mainitaan näiden suositusten I luokassa;
- 2) *ampumatarvikkeilla* kannettavissa ampuma-aseissa, muissa tuliaseissa ja tykistöaseissa käytettäviä ajopanosien sisältäviä tai ilman sitä olevia ammuksia sekä paukkupanoksia;
- 3) *asettamisella saataville markkinoilla* räjähteen toimittamista unionin markkinoille liiketoiminnan yhteydessä jakelua tai käyttöä varten joko maksua vastaan tai veloituksetta;
- 4) *markkinoille saattamisella* räjähteen asettamista ensimmäistä kertaa saataville unionin markkinoilla;
- 5) *valmistajalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka valmistaa taikka suunnitteluttaa tai valmistuttaa räjähdettä ja markkinoi kyseistä räjähdettä omalla nimellään tai tavaramerkillään varustettuna tai käyttää sitä omiin tarkoituksiinsa;
- 6) *valtuutetulla edustajalla* unioniin sijoittautunutta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolla on valmistajan antama kirjallinen toimeksianto hoitaa valmistajan puolesta tietyt tehtävät;
- 7) *maahantuojalla* unioniin sijoittautunutta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka saattaa kolmannelta maasta tuodun räjähteen unionin markkinoille;
- 8) *jakelijalla* muuta toimitusketjuun kuuluvaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä kuin valmistajaa tai maahantuojaa, joka asettaa räjähteen saataville markkinoilla;
- 9) *talouden toimijalla* valmistajia, valtuutettuja edustajia, maahantuojia ja jakelijoita sekä luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä, jotka osallistuvat räjähteiden varastointiin, käyttöön, siirtoon, tuontiin, vientiin tai kauppaan;
- 10) *teknisellä eritelmällä* asiakirjaa, jossa määrätään tekniset vaatimukset, jotka räjähteen on täytettävä;
- 11) *yhdenmukaistetulla standardilla* eurooppalaista standardia, joka on vahvistettu Euroopan komission esittämän pyynnön perusteella unionin yhdenmukaistamislainsäädännön soveltamiseksi;
- 12) *vaatimustenmukaisuuden arvioinnilla* prosessia, jossa selvitetään, ovatko räjähteeseen liittyvät tässä laissa säädetyt olennaiset turvallisuusvaatimukset täyttyneet;
- 13) *vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksella* elintä, joka suorittaa kalibrointia, testausta, sertifiointia ja tarkastusta sekä muita vaatimustenmukaisuuden arviointitoimia;
- 14) *ilmoitetulla laitoksella* Euroopan unionin jäsenvaltion nimeämää ja Euroopan komissiolle ilmoitettua laitosta, jolla on oikeus tehdä vaatimustenmukaisuuden arviointeja;
- 15) *palautusmenettelyllä* kaikkia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on saada loppukäyttäjien saataville jo asetetut räjähteet takaisin;
- 16) *markkinoilta poistamisella* kaikkia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää toimitusketjussa olevan räjähteen asettaminen saataville markkinoilla;
- 17) *unionin yhdenmukaistamislainsäädännöllä* mitä tahansa unionin lainsäädäntöä, jolla yhdenmukaistetaan tuotteiden kaupan pitämisen ehtoja;
- 18) *CE-merkinnällä* merkintää, jolla valmistaja osoittaa räjähteen olevan merkinnän kiinnittämistä koskevassa unionin yhdenmukaistamislainsäädännössä säädettyjen vaatimusten mukainen.

5 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten akkreditoinnille, markkinavalvonnalle ja kolmannelta maasta tuotavien tuotteiden ulkorajavalvonnalle sekä tuotteiden CE-merkinnälle asetettavista vähimmäisvaatimuksista säädetään tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o

339/93 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 765/2008, jäljempänä *NLF-asetus*.

Markkinavalvonnasta, NLF-asetuksen 27—29 artiklan mukaisesta ulkorajavalvonnasta, valvontaviranomaisista ja muutoksenhausta säädetään eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa (xxx/2016).

Ilmoitetuille laitoksille asetetuista vaatimuksista, ilmoitettujen laitosten valvonnasta ja muutoksenhausta säädetään eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetussa laissa (xxx/2016).

Pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta säädetään pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetussa laissa (180/2015).

Ampumatarvikkeiden siirrosta säädetään ampuma-aselaissa (1/1998).

Räjähteiden valmistuksesta, varastoinnista, säilytyksestä, maahantuonnista, siirrosta, luovutuksesta, käytöstä ja hävittämisestä säädetään vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa (390/2005).

Työturvallisuutta koskevista vaatimuksista säädetään työturvallisuuslaissa (738/2002).

2 luku

Vaatimustenmukaisuus ja talouden toimijoiden velvollisuudet

6 §

Olellaiset turvallisuusvaatimukset

Räjähteen markkinoille saattaminen edellyttää, että räjähdde täyttää seuraavat vaatimukset (*olellaiset turvallisuusvaatimukset*):

1) räjähdde on suunniteltava, valmistettava ja toimitettava siten, että sen aiheuttama vaara ihmisten terveydelle, turvallisuudelle, ympäristölle ja omaisuudelle on mahdollisimman vähäinen normaaleissa ja ennakoitavissa olevissa käyttöolosuhteissa;

2) räjähteen tulee olla tarkoitukseensa sopiva, ja sen on toimittava oikealla tavalla, kun sitä käytetään aiottuun tarkoitukseen;

3) räjähdde on suunniteltava ja valmistettava siten, että se voidaan hävittää asianmukaisesti siten, että ympäristövaikutukset ovat mahdollisimman vähäiset;

4) räjähdde tulee varustaa turvallisen käytön edellyttämällä merkinnöillä ja sen mukana on oltava turvallista käyttöä koskevat ohjeet ja tiedot.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin olellaisista turvallisuusvaatimuksista.

7 §

Vaatimustenmukaisuusolettama

Räjähteen katsotaan täyttävän olellaiset turvallisuusvaatimukset, jos se on sitä koskevien yhdenmukaistettujen standardien mukainen.

Räjähdde voi täyttää olellaiset turvallisuusvaatimukset, vaikka se olekaan yhdenmukaistettujen standardien mukainen, jos sen vaatimustenmukaisuus voidaan osoittaa luotettavasti.

8 §

Valmistajan velvollisuus varmistaa räjähteen vaatimustenmukaisuus

Valmistajan on ennen räjähteen markkinoille saattamista tai käyttämistä sitä omiin tarkoituksiinsa varmistettava, että se on suunniteltu ja valmistettu olennaisten turvallisuusvaatimusten mukaisesti.

Valmistajan on lisäksi:

- 1) huolehdittava siitä, että räjähteen vaatimustenmukaisuus arvioidaan noudattaen soveltuva arviointimenettelyä ja käyttäen arvioinnissa ilmoitettua laitosta;
- 2) laadittava räjähteen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi tekniset asiakirjat;
- 3) laadittava EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja kiinnitettävä räjähteeseen CE-merkintä 10 §:n mukaisesti, kun räjähteen vaatimustenmukaisuus on osoitettu;
- 4) säilytettävä tekniset asiakirjat ja EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun räjähdde on saatettu markkinoille tai otettu käyttöön;
- 5) varmistettava, että räjähteisiin on kiinnitetty yksilöllinen tunniste 11 §:ssä tarkoitetun räjähteiden tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskevan järjestelmän mukaisesti, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin vaatimustenmukaisuuden arviointimenetelyistä, teknisistä asiakirjoista sekä EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta.

9 §

Valmistajan velvollisuus varmistaa sarjatuotannon jatkuva vaatimustenmukaisuus

Valmistajan on huolehdittava siitä, että sarjatuotannossa valmistettu räjähdde on olennaisten turvallisuusvaatimusten mukainen. Valmistajan on otettava huomioon muutokset räjähteen suunnittelussa tai ominaisuuksissa sekä muutokset yhdenmukaistetuissa standardeissa tai muissa teknisissä eritelmissä, joiden vaatimukset räjähteen ilmoitetaan täyttävän.

10 §

CE-merkintä ja ilmoitetun laitoksen tunnusnumero

CE-merkintä on kiinnitettävä näkyvästi, helposti luettavasti ja pysyvästi. Jos CE-merkintää ei räjähteen luonteen vuoksi ole mahdollista tai perusteltua kiinnittää räjähteeseen, se on kiinnitettävä räjähteen pakkaukseen ja mukana oleviin asiakirjoihin.

Jos ilmoitettu laitos on mukana tuotannon tarkastusvaiheessa, CE-merkinnän jälkeen on merkittävä ilmoitetun laitoksen tunnusnumero. Ilmoitetun laitoksen tunnusnumeron kiinnittää laitos itse tai sen ohjeiden mukaisesti valmistaja tai valmistajan valtuutettu edustaja.

CE-merkintään ja ilmoitetun laitoksen tunnusnumeroon voidaan liittää muuta tietoa, joka liittyy erityisriskiin tai -käyttöön.

Jos räjähteet valmistetaan omaan käyttöön, räjähteet kuljetetaan ja toimitetaan pakkaamattomina tai siirrettävässä valmistuslaitteistossa purettavaksi suoraan niiden räjäytysreikään tai räjähteet valmistetaan räjäytystyömaalla ja panostetaan suoraan valmistuksen jälkeen, CE-merkintä on kiinnitettävä mukana oleviin asiakirjoihin.

CE-merkintää koskevista yleisistä periaatteista säädetään NLF-asetuksen 30 artiklassa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin CE-merkintään ja ilmoitetun laitoksen tunnusnumeroon liitettävistä muista kuin tässä pykälässä tarkoitetuista merkinnöistä ja tiedoista.

11 §

Räjähteen tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskeva järjestelmä

Talouden toimijoiden on noudatettava räjähteiden yksilöllistä tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskevaa järjestelmää, jossa otetaan huomioon räjähteiden koko, muoto tai tyyppi.

Järjestelmässä on huolehdittava sellaisten tietojen keräämisestä ja säilyttämisestä, jotka mahdollistavat räjähteen yksilöllisen tunnistamisen ja jäljitettävyyden, sekä räjähteen tai sen pakkauksen varustamisesta yksilöllisellä tunnisteella, jonka avulla nämä tiedot voidaan saada käyttöön.

Talouden toimijoiden on tarkastettava 2 momentissa tarkoitettut tiedot säännöllisin väliajoin ja suojattava ne vahingossa tapahtuvalta vahingoittumiselta tai ilkeästi tehdyltä vahingoittamiselta ja hävittämiseltä. Nämä tiedot on säilytettävä kymmenen vuoden ajan siitä, kun toiminto on tapahtunut, tai jos räjähteet on käytetty tai hävitetty, kymmenen vuoden ajan niiden käytön tai hävittämisen jälkeen. Tiedot on luovutettava viipymättä toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ei sovelleta räjähteisiin, jotka kuljetetaan ja toimitetaan pakkaamattomina tai pumppausajoneuvoissa purettavaksi suoraan niiden räjähtäisyselektään, eikä räjähteisiin, jotka valmistetaan räjäytystyömaalla ja panostetaan suoraan valmistuksen jälkeen.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin räjähteiden yksilöllisen tunnistamisen ja jäljitettävyyden käytännön toteutuksesta sekä tässä yhteydessä kerättävistä tiedoista. Valtioneuvoston asetuksella säädetään myös niistä räjähteistä, joihin ei ole tarpeen soveltaa räjähteen tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskevia säännöksiä sen vuoksi, että räjähteeseen liittyvä vaara on vähäinen.

12 §

Räjähteen merkinnät, ohjeet, turvallisuus- ja yhteystiedot sekä kielivaatimukset

Valmistajan on varmistettava, että markkinoille saatetussa räjähteessä on tässä laissa vaaditut merkinnät ja räjähteeseen liitetään ohjeet ja turvallisuustiedot.

Räjähteen merkintöjen, turvallisuustietojen ja ohjeiden sekä räjähteen mukana toimitettavien asiakirjojen tulee olla suomen ja ruotsin kielellä.

Jollei räjähteeseen ole 11 §:n 4 momentin nojalla tarpeen soveltaa mainitussa pykälässä säädettyjä räjähteiden tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskevia vaatimuksia valmistajan on varmistettava, että markkinoille saatettuun räjähteeseen on kiinnitetty tyyppi-, erä- tai sarjanumero tai muu merkintä, jonka avulla se voidaan tunnistaa. Jos merkintää ei räjähteen koon tai luonteen vuoksi voida kiinnittää räjähteeseen, se on kiinnitettävä räjähteen pakkaukseen tai mukana oleviin asiakirjoihin.

Edellä 3 momentissa tarkoitettuna valmistajan on ilmoitettava nimensä, rekisteröity tuotenimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä ja postiosoitteensa tuotteessa tai, mikäli se ei ole mahdollista, räjähteen pakkauksessa tai sen mukana seuraavassa asiakirjassa. Osoitteessa on ilmoitettava yksi yhteyspiste, jonka kautta valmistajaan saa yhteyden.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin räjähteen merkinnöille, ohjeille ja turvallisuustiedoille asetettavista vaatimuksista.

13 §

Valtuutetun edustajan velvollisuudet

Valtuutetun edustajan tehtäväksi ei saa antaa edellä 8 §:n 1 momentissa säädettyä velvollisuutta eikä 8 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua teknisten asiakirjojen laatimisvelvollisuutta.

Valtuutetun edustajan on suoritettava valmistajalta saadussa toimeksiannossa eritellyt tehtävät. Toimeksiannon on ainakin oikeutettava valtuutettu edustaja pitämään 8 §:n 2 momentin

HE 20/2016 vp

2 kohdassa tarkoitettujen tekniset asiakirjat ja 3 kohdassa tarkoitettu EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus tämän lain noudattamisen valvonnasta vastaavan viranomaisen saatavilla kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun räjähdettä on saatettu markkinoille.

Valtuutetun edustajan velvollisuudesta luovuttaa tietoja ja tehdä yhteistyötä säädetään 18 §:ssä.

14 §

Maahantuojan velvollisuudet markkinoille saattamisen yhteydessä

Maahantuoja saa saattaa markkinoille ainoastaan olennaiset turvallisuusvaatimukset täyttäviä räjähteitä.

Maahantuojan on ennen räjähteen markkinoille saattamista varmistettava, että:

- 1) valmistaja on suorittanut 8 §:ssä tarkoitetun vaatimustenmukaisuuden arvioinnin;
- 2) valmistaja on laatinut tekniset asiakirjat;
- 3) räjähteeseen on kiinnitetty CE-merkintä;
- 4) räjähteen mukana on EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus;
- 5) räjähteessä on vaaditut merkinnät ja tiedot;
- 6) räjähteeseen liitetään ohjeet ja turvallisuustiedot suomeksi ja ruotsiksi.

Jos maahantuojalla on syytä epäillä, että räjähdettä ei täytä olennaisia turvallisuusvaatimuksia, maahantuoja ei saa saattaa räjähdettä markkinoille ennen kuin se täyttää mainitut vaatimukset. Jos räjähteestä aiheutuu vaaraa, maahantuojan on ilmoitettava siitä valmistajalle ja Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

Maahantuojan on lisäksi:

- 1) varmistettava, että sinä aikana, jona räjähdettä on maahantuojan vastuulla, räjähteen varastointi- tai kuljetusolosuhteet eivät vaaranna sen vaatimustenmukaisuutta;
- 2) ilmoitettava nimensä, rekisteröity tuotenimensä tai rekisteröity tavaramerkkinsä ja postiosoiteensa, josta maahantuojan tavoittaa; tiedot on oltava räjähteessä tai, mikäli se ei ole mahdollista, räjähteen pakkauksessa tai sen mukana seuraavassa asiakirjassa;
- 3) pidettävä EU-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennös valvontaviranomaisen saatavilla kymmenen vuoden ajan siitä, kun räjähdettä on saatettu markkinoille ja varmistettava, että tekniset asiakirjat ovat viranomaisten saatavilla.

15 §

Jakelijan velvollisuudet asetettaessa räjähdettä saataville markkinoilla

Jakelijan on ennen räjähteen asettamista saataville markkinoilla tarkistettava, että:

- 1) räjähteen mukana on EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus;
- 2) räjähteessä on vaaditut merkinnät ja tiedot;
- 3) räjähteen mukana ovat vaaditut asiakirjat sekä ohjeet ja turvallisuustiedot suomeksi ja ruotsiksi.

Jos jakelijalla on syytä epäillä, että räjähdettä ei täytä olennaisia turvallisuusvaatimuksia, jakelija ei saa asettaa räjähdettä saataville markkinoilla ennen kuin se täyttää mainitut vaatimukset. Jos räjähteestä aiheutuu vaaraa, jakelijan on ilmoitettava siitä valmistajalle tai maahantuojalle ja Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

Jakelijan on varmistettava, että sinä aikana, jona räjähdettä on jakelijan vastuulla, räjähteen varastointi- tai kuljetusolosuhteet eivät vaaranna sen vaatimustenmukaisuutta.

16 §

Valmistajan velvollisuuksien soveltaminen maahantuojaan ja jakelijaan

HE 20/2016 vp

Maahantuojalla ja jakelijalla on samat velvollisuudet kuin valmistajalla, jos ne saattavat räjähteen markkinoille omalla nimellään tai tavaramerkillään taikka muuttavat markkinoille jo saatettua räjähdettä tavalla, joka voi vaikuttaa tämän lain vaatimusten täyttymiseen.

17 §

Talouden toimijan velvollisuudet vaatimustenvastaisuustilanteissa

Jos valmistajalla tai maahantuojalla on syytä epäillä, että sen markkinoille saattama räjähdettä ei täytä tämän lain vaatimuksia, valmistajan tai maahantuojan on ryhdyttävä välittömästi toimenpiteisiin räjähteen saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi, sen poistamiseksi markkinoilta tai sitä koskevan palautusmenettelyn järjestämiseksi. Myös jakelijan tulee tarvittaessa ryhtyä mainittuihin toimenpiteisiin.

Edellä 1 momentissa tehtyjen toimenpiteiden jälkeen talouden toimijan on välittömästi ilmoitettava asiasta Euroopan unionin niiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille, joissa räjähdettä on asetettu saataville markkinoilla, ja annettava yksityiskohtaiset tiedot vaatimustenvastaisuudesta ja kaikista toteutetuista toimenpiteistä.

18 §

Tietojen luovuttaminen ja velvollisuus tehdä yhteistyötä

Talouden toimijan on pyynnöstä luovutettava valvontaviranomaiselle tämän lain noudattamisen valvontaa ja täytäntöönpanoa varten tarpeelliset tiedot ja asiakirjat suomeksi tai ruotsiksi taikka muulla valvontaviranomaisen hyväksymällä kielellä sekä muutoinkin tehtävä valvontaviranomaisen kanssa yhteistyötä räjähteiden vaatimustenmukaisuuden varmistamiseksi.

Talouden toimijan on pyynnöstä esitettävä valvontaviranomaisille tunnistetiedot:

- 1) kaikista talouden toimijoista, jotka ovat toimittaneet sille räjähteen;
- 2) kaikista talouden toimijoista, joille se on toimittanut räjähteen.

Talouden toimijan on voitava esittää 2 momentissa tarkoitetut tiedot kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun sille on toimitettu räjähdettä ja kymmenen vuoden ajan sen jälkeen, kun se on toimittanut räjähteen edelleen.

3 luku

Ilmoitetun laitoksen velvollisuudet

19 §

Todistus vaatimustenmukaisuudesta

Ilmoitetun laitoksen on annettava valmistajalle EU-tyyppitarkastustodistus, jos räjähdettä täyttää tämän lain vaatimukset.

Ilmoitetun laitoksen on säilytettävä jäljennökset 1 momentissa tarkoitetuista todistuksista ja niiden lisäyksistä sekä teknisistä asiakirjoista, valmistajan toimittamat asiakirjat mukaan luetuina, kyseisen todistuksen voimassaolon päättymiseen saakka.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin EU-tyyppitarkastustodistuksesta ja sen sisällöstä.

20 §

Todistuksen antamatta jättäminen ja peruuttaminen

Jos ilmoitettu laitos havaitsee, että räjähdde ei täytä sitä koskevia olennaisia turvallisuusvaatimuksia, sen on vaadittava valmistajaa korjaamaan puute, eikä se saa antaa valmistajalle todistusta vaatimustenmukaisuudesta.

Jos ilmoitettu laitos katsoo todistuksen antamisen jälkeen, ettei räjähdde enää ole vaatimusten mukainen, sen on vaadittava valmistajaa korjaamaan puute ja tarvittaessa peruutettava todistus väliaikaisesti tai pysyvästi.

Jos valmistaja ei korjaa tai sen toimenpiteillä ei ole vaadittua vaikutusta, ilmoitetun laitoksen on peruutettava todistus väliaikaisesti tai pysyvästi tai myönnettävä se rajoitettuna.

21 §

Muutoksenhaku

Ilmoitetun laitoksen vaatimustenmukaisuustodistusta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään.

Ilmoitetun laitoksen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

4 luku

Erinäiset säännökset

22 §

Oikeus tehdä tarkastuksia

Valvontaviranomaisen oikeudesta tehdä tarkastuksia säädetään eräiden tuotteiden markkina-valvonnasta annetussa laissa.

Tarkastus voidaan ulottaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin vain, jos tarkastus on välttämätön tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on syytä epäillä, että on tehty rikoslain (39/1889) 44 luvun 11 §:ssä tarkoitettu rikos.

23 §

Rangaistussäännökset

Rangaistus räjähdderikoksesta säädetään rikoslain 44 luvun 11 §:ssä.

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo

1) 8 §:n 1 momentissa tai 6 §:n 6 momentin nojalla säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa räjähteen olennaisten turvallisuusvaatimusten mukaisuus,

2) 8 §:n 2 momentin 1 kohdassa tai 8 §:n 3 momentin nojalla säädettyä valmistajan velvollisuutta huolehtia räjähteen vaatimustenmukaisuuden arvioinnista noudattaen soveltuvaa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyä ja käyttäen ilmoitettua laitosta,

3) 8 §:n 2 momentin 2 kohdassa tai 8 §:n 3 momentin nojalla säädettyä valmistajan velvollisuutta laatia tekniset asiakirjat,

4) 8 §:n 2 momentin 3 kohdassa tai 8 §:n 3 momentin nojalla säädettyä valmistajan velvollisuutta laatia EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja kiinnittää räjähteeseen CE-merkintä,

5) 9 §:ssä säädettyä valmistajan velvollisuutta huolehtia siitä, että sarjatuotannossa valmistettu räjähdde on olennaisten turvallisuusvaatimusten mukainen,

6) 11 §:ssä tai sen nojalla säädettyä talouden toimijan velvollisuutta noudattaa räjähteiden yksilöllistä tunnistamista ja jäljitettävyyttä koskevaa järjestelmää,

7) 12 §:ssä tai sen nojalla säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa, että markkinoille saatetussa räjähteessä on vaaditut merkinnät ja räjähteeseen liitetään ohjeet ja turvallisuustiedot,

8) 14 §:n 1 momentissa maahantuojalle säädettyä kieltoa saattaa markkinoille muita kuin olennaiset turvallisuusvaatimukset täyttäviä räjähteitä,

9) 14 §:n 2 momentissa säädettyä maahantuojan velvollisuutta varmistaa, että valmistaja on suorittanut vaatimustenmukaisuuden arvioinnin, valmistaja on laatinut tekniset asiakirjat, räjähteeseen on kiinnitetty CE-merkintä, räjähteen mukana on EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus, räjähteessä on vaaditut merkinnät ja tiedot sekä räjähteeseen liitetään ohjeet ja turvallisuustiedot suomeksi ja ruotsiksi,

10) 14 §:n 3 momentissa säädettyä maahantuojan velvollisuutta ilmoittaa vaarasta valmistajalle ja Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle,

11) 15 §:n 1 momentissa säädettyä jakelijan velvollisuutta tarkistaa, että räjähteen mukana on EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus, räjähteessä on vaaditut merkinnät ja tiedot sekä räjähteen mukana ovat vaaditut asiakirjat sekä ohjeet ja turvallisuustiedot,

12) 15 §:n 2 momentissa säädettyä jakelijan velvollisuutta ilmoittaa vaarasta valmistajalle tai maahantuojalle ja Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle,

13) 17 §:n 1 momentissa säädettyä valmistajan ja maahantuojan velvollisuutta ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin,

14) 17 §:n 2 momentissa säädettyä talouden toimijan velvollisuutta tehdä ilmoitus, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *räjähteiden vaatimustenmukaisuutta koskevien säännösten rikkomisesta* sakkoon.

Joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kieltoa tai velvoitetta, ei voida tuomita 1 momentin nojalla rangaistukseen samasta teosta.

CE-merkintärikkomuksesta säädetään CE-merkintärikkomuksesta annetussa laissa (187/2010).

24 §

Turvallisuustekniikan neuvottelukunta

Työ- ja elinkeinoministeriön ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston apuna tämän lain säännösten kehittämistä ja seurantaa varten on valtioneuvoston kolmeksi vuodeksi kerrallaan asettama turvallisuustekniikan neuvottelukunta.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin neuvottelukunnan kokoonpanosta ja tehtävistä.

25 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20.

Ennen tämän lain voimaantuloa markkinoille saatetut räjähteet, joiden vaatimustenmukaisuus on varmistettu tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti, saavat olla markkinoilla tämän lain voimaan tullessa. Näihin räjähteisiin liittyvät todistukset vaatimustenmukaisuudesta jäävät edelleen voimaan.

Ennen tämän lain voimaantuloa asetettu turvallisuustekniikan neuvottelukunta jatkaa toimintansa loppuun.

2.

Laki

pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (180/2015) 18—27, 31—35, 38—45 §, 6 luvun otsikko sekä 47 §,
muutetaan 16 §:n 2 momentti, 5 luvun otsikko sekä 37, 46 ja 48 §, sekä
lisätään 4 §:ään uusi 6 ja 7 momentti sekä lakiin uusi 46 a § seuraavasti:

4 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Markkinavalvonnasta, NLF-asetuksen 27—29 artiklan mukaisesta ulkorajavalvonnasta, valvontaviranomaisista ja muutoksenhausta säädetään eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa (xxx/2016).

Ilmoitetuille laitoksille asetetuista vaatimuksista, ilmoitettujen laitosten valvonnasta ja muutoksenhausta säädetään eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista annetussa laissa (xxx/2016).

16 §

Toiminnanharjoittajan velvollisuudet vaatimustenvastaisuustilanteissa

Toiminnanharjoittajan on välittömästi ilmoitettava asiasta Euroopan unionin niiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille, joissa pyrotekninen tuote on asetettu saataville markkinoilla, ja annettava yksityiskohtaiset tiedot vaatimustenvastaisuudesta ja kaikista toteutetuista toimenpiteistä.

5 luku

Erinäiset säännökset

37 §

Oikeus tehdä tarkastuksia

Valvontaviranomaisen oikeudesta tehdä tarkastuksia säädetään eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa.

Tarkastus voidaan ulottaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin vain, jos tarkastus on välttämätön tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on syytä epäillä, että on tehty rikoslain (39/1889) 44 luvun 11 §:ssä tarkoitettu rikos.

46 §

Rangaistussäännökset

Rangaistus räjähdერიkoksesta säädetään rikoslain 44 luvun 11 §:ssä.

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo

1) 8 §:n 1 momentissa tai 5 §:n 5 momentin nojalla säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa pyroteknisen tuotteen olennaisten turvallisuusvaatimusten mukaisuus,

2) 8 §:n 2 momentissa tai 8 §:n 5 momentin nojalla säädettyä valmistajan velvollisuutta suorittaa pyrotekniselle tuotteelle vaatimustenmukaisuuden arviointi käyttämällä valmistajan valitsemissa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä,

3) 8 §:n 3 momentissa tai 8 §:n 5 momentin nojalla säädettyä valmistajan velvollisuutta laatia tekniset asiakirjat ja EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus sekä kiinnittää pyrotekniseen tuotteeseen CE-merkintä,

4) 9 §:ssä säädettyä valmistajan velvollisuutta huolehtia siitä, että sarjatuotannossa valmistettu pyrotekninen tuote on 5 §:ssä säädettyjen olennaisten turvallisuusvaatimusten mukainen,

5) 10 §:n 1 momentissa tai 10 §:n 3 momentin nojalla säädettyä valmistajan velvollisuutta merkitä pyrotekninen tuote rekisteröintinumerolla,

6) 10 §:n 2 momentissa tai 10 §:n 3 momentin nojalla säädettyä valmistajan ja maahantuojan velvollisuutta pitää kirjaa markkinoilla saataville asettamiensa pyroteknisten tuotteiden rekisteröintinumeroista,

7) 12 §:ssä tai sen nojalla säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa, että markkinoille saatetussa pyroteknisessä tuotteessa on vaaditut merkinnät ja pyrotekniseen tuotteeseen liitetään ohjeet ja turvallisuustiedot,

8) 13 §:n 1 momentissa maahantuojalle säädettyä kieltoa saattaa markkinoille muita kuin vaatimukset täyttäviä pyroteknisiä tuotteita,

9) 13 §:n 2 momentissa säädettyä maahantuojan velvollisuutta varmistaa, että valmistaja on suorittanut vaatimustenmukaisuuden arvioinnin, valmistaja on laatinut tekniset asiakirjat, pyrotekniseen tuotteeseen on kiinnitetty CE-merkintä, pyroteknisen tuotteen mukana on vaaditut asiakirjat, pyroteknisessä tuotteessa on vaaditut merkinnät ja tiedot sekä pyrotekniseen tuotteeseen liitetään ohjeet ja turvallisuustiedot suomeksi ja ruotsiksi,

10) 13 §:n 3 momentissa säädettyä maahantuojan velvollisuutta ilmoittaa vaarasta valmistajalle ja valvontaviranomaiselle,

11) 14 §:n 1 momentissa säädettyä jakelijan velvollisuutta tarkistaa, että pyroteknisessä tuotteessa on vaaditut merkinnät ja tiedot sekä tuotteen mukana on vaaditut asiakirjat sekä ohjeet ja turvallisuustiedot,

12) 14 §:n 3 momentissa säädettyä jakelijan velvollisuutta ilmoittaa vaarasta valmistajalle tai maahantuojalle ja valvontaviranomaiselle,

13) 16 §:n 1 momentissa säädettyä valmistajan ja maahantuojan velvollisuutta ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin,

14) 16 §:n 2 momentissa säädetyn toiminnanharjoittajan velvollisuutta tehdä ilmoitus, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *pyroteknisiä tuotteita koskevien säännösten rikkomisesta* sakkoon.

Joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kieltoa tai velvoitetta, ei voida tuomita 1 momentin nojalla rangaistukseen samasta teosta.

46 a §

Turvallisuustekniikan neuvottelukunta

Työ- ja elinkeinoministeriön ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston apuna tämän lain säännösten kehittämistä ja seurantaan varten on valtioneuvoston kolmeksi vuodeksi kerrallaan asettama turvallisuustekniikan neuvottelukunta.

HE 20/2016 vp

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin neuvottelukunnan kokoonpanosta ja tehtävistä.

48 §

Muutoksenhaku

Ilmoitetun laitoksen vaatimustenmukaisuustodistusta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaisissa säädetään.

Ilmoitetun laitoksen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

Ennen tämän lain voimaantuloa asetettu turvallisuustekniikan neuvottelukunta jatkaa toimikautensa loppuun.

3.

Laki

vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 46 ja 69 a §,
sellaisena kuin niistä on 69 a § laissa 1030/2009,
muutetaan 6 §:n 23 kohta, 50, 52 ja 69 §, 72 §:n 2 momentti sekä 132 §,
sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 23 kohta laissa 358/2015, 50 § osaksi laissa 1271/2010 sekä 69 § ja 72 §:n 2 momentti laissa 1030/2009, sekä
lisätään 2 §:ään uusi 2 momentti ja 6 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 358/2015, uusi 24 kohta seuraavasti:

2 §

Lain soveltamisala

Selluloidin teolliseen käsittelyyn, varastointiin ja säilytykseen sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä, varastoinnista ja säilytyksestä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin, minkä kemikaaliluokan mukaan selluloidin teolliselle käsittelylle, varastoinnille ja säilytykselle asetettavat vaatimukset määräytyvät, selluloidin teollisen käsittelyn ja varastoinnin jaottelusta sekä selluloidin teollisen käsittelyn, varastoinnin ja säilytyksen turvallisuusvaatimuksista.

6 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

23) *yleisöllä, jota asia koskee* yleisöä, johon onnettomuus vaikuttaa tai todennäköisesti vaikuttaa tai yleisöä, jonka etua asiaa koskeva päätös koskee;

24) *selluloidilla* ainetta, joka sisältää yli kuusikymmentä painoprosenttia nitrattua sellulosaa sekä sen lisäksi kamferia.

50 §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen

Sen, joka saattaa 47—49 §:ssä tarkoitettua tuotteen markkinoille, on varmistettava ja osoitettava, että tuote täyttää sitä koskevat vaatimukset. Vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa on käytettävä 100 §:ssä tarkoitettua tarkastuslaitosta, kun tuotteen ominaisuudet ja käyttötarkoitus sitä edellyttävät.

Vaarallisen kemikaalin varastointiin tarkoitettu säiliö, joka on valmistettu tai saatettu markkinoille toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai valmistettu muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, tulee katsoa 49 §:ssä tarkoitettujen vaatimusten mukaiseksi, jos:

1) vaatimustenmukaisuus on arvioitu 49 §:ssä tarkoitettujen vaatimusten ja 50 §:n 1 momentissa tarkoitettujen menetelmien tai vastaavan laatu- ja turvallisuustason varmistavien vaatimusten ja menetelmien mukaisesti ja tulokset osoittavat säiliön täyttävän sille asetetut vaatimukset; sekä

2) vaatimustenmukaisuuden arvioinnin on suorittanut tarkastuslaitos, jonka asianomainen Euroopan talousalueeseen kuuluva valtio on hyväksynyt noudattaen 101 §:ssä säädettyjä vastaavia vaatimuksia.

Toiminnanharjoittajan on pyynnöstä luovutettava valvontaviranomaiselle tämän lain noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot ja asiakirjat suomeksi tai ruotsiksi taikka muulla valvontaviranomaisen hyväksymällä kielellä.

52 §

Vaarallisiin kemikaaleihin liittyviä tuotteita koskeva asetuksenantovaltuus

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 47—49 §:ssä tarkoitettujen tuotteiden yksityiskohtaisista turvallisuusvaatimuksista, vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta ja tarkastuslaitosten käyttämisestä vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa, tuotteiden merkinnöistä sekä tuotteiden mukana toimitettavista ohjeista ja tiedoista.

69 §

Puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan tarkoitettujen räjähteiden vaatimustenmukaisuuden osoittaminen ja merkinnät

Puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan tarkoitettujen räjähteen vaatimustenmukaisuus on arvioitava ja arvioinnin yhteydessä on varmistettava ja voitava osoittaa, että räjähte täyttää sitä koskevat vaatimukset.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu räjähte varustetaan räjähteen turvallisen käytön edellyttämillä merkinnöillä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin vaatimustenmukaisuuden arvioinnista ja merkinnöistä.

72 §

Räjähdesäännöksiä koskeva raja

Mitä 69 ja 71 §:ssä säädetään, ei koske puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan ja rajavartiolaitoksen käyttöön tarkoitettuja pyroteknisiä tuotteita.

132 §

Turvallisuustekniikan neuvottelukunta

Työ- ja elinkeinoministeriön ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston apuna tämän lain säännösten kehittämistä ja seuranta varten on valtioneuvoston kolmeksi vuodeksi kerrallaan asettama turvallisuustekniikan neuvottelukunta.

HE 20/2016 vp

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin neuvottelukunnan kokoonpanosta ja tehtävistä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olevien säännösten nojalla myönnetty lupa selluloidin käsittelyyn ja varastointiin on voimassa 31 päivään joulukuuta 2018 saakka.

Ennen tämän lain voimaantuloa asetettu turvallisuustekniikan neuvottelukunta jatkaa toimikautensa loppuun.

4.

Laki

rikoslain 44 luvun 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 44 luvun 11 §, sellaisena kuin se on laissa 181/2015, seuraavasti:

44 luku

Terveyttä ja turvallisuutta vaarantavista rikoksista

11 §

Räjähderikos

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain taikka sen nojalla annetun säännöksen, kiellon tai määräyksen vastaisesti taikka ilman mainitussa laissa edellytettyä lupaa tai ilmoitusta taikka lupaa tai ilmoitusta koskevassa päätöksessä asetettujen ehtojen, rajoitusten tai kieltojen vastaisesti

1) harjoittaa vaarallisten kemikaalien teollista käsittelyä tai varastointia taikka siirtää vaarallista kemikaalia tai

2) valmistaa, tuo maahan, käyttää, siirtää, saattaa markkinoille, luovuttaa, pitää hallussaan, varastoi, säilyttää tai hävittää räjähdettä,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *räjähderikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Räjähderikoksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

1) räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (xxx/2016) tai sen nojalla annetun säännöksen vastaisesti tuo maahan, saattaa markkinoille tai muutoin luovuttaa räjähteitä tai

2) pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (180/2015) tai sen nojalla annetun säännöksen vastaisesti tuo maahan, saattaa markkinoille tai muutoin luovuttaa pyroteknisiä tuotteita,

siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle tai siitä on vaaraa toisen omaisuudelle.

Räjähderikoksena ei pidetä 1 momentissa tarkoitettua vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain taikka sen nojalla annetun säännöksen, kiellon tai määräyksen vastaista räjähteen hallussapitoa, jos tällaisen räjähteen hallussapitäjä omaaloitteisesti ilmoittaa räjähteestä poliisille ja luovuttaa sen poliisin haltuun.

HE 20/2016 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20.

Helsingissä 3 päivänä maaliskuuta 2016

Pääministeri

Juha Sipilä

Oikeus- ja työministeri Jari Lindström

2.

Laki

pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (180/2015) 18—
27, 31—35, 38—45 §, 6 luvun otsikko sekä 47 §,
muutetaan 16 §:n 2 momentti, 5 luvun otsikko sekä 37, 46 ja 48 §, sekä
lisätään 4 §:ään uusi 6 ja 7 momentti sekä lakiin uusi 46 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Suhde muuhun lainsäädäntöön

*Markkinavalvonnasta, NLF-asetuksen 27—
29 artiklan mukaisesta ulkorajavalvonnasta,
valvontaviranomaisista ja muutoksenhausta
säädetään eräiden tuotteiden markkinaval-
vonnasta annetussa laissa (xxx/2016).*

*Ilmoitetuille laitoksille asetetuista vaati-
muksista, ilmoitettujen laitosten valvonnasta
ja muutoksenhausta säädetään eräitä tuote-
ryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista
annetussa laissa (xxx/2016).*

16 §

16 §

*Toiminnanharjoittajan velvollisuudet vaati-
mustenvastaisuustilanteissa*

*Toiminnanharjoittajan velvollisuudet vaati-
mustenvastaisuustilanteissa*

Toiminnanharjoittajan on välittömästi il-
moitettava *valvontaviranomaisille ja* annet-
tava yksityiskohtaiset tiedot vaatimustenvas-
taisuudesta ja kaikista toteutetuista toimenpi-
teistä.

Toiminnanharjoittajan on välittömästi il-
moitettava *asiasta Euroopan unionin niiden
jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisil-
le, joissa pyrotekninen tuote on asetettu saa-
taville markkinoilla, ja annettava yksityiskoh-
taiset tiedot vaatimustenvastaisuudesta ja
kaikista toteutetuista toimenpiteistä.*

18 §

kumotaan

Ilmoitetun laitoksen hyväksyminen

Työ- ja elinkeinoministeriö hyväksyy ja ilmoittaa Euroopan komissiolle ilmoitetut laitokset. Ministeriön on ilmoitettava Euroopan komissiolle myös ilmoitetuissa tiedoissa tapahtuneet merkittävät muutokset.

Hyväksymistä on haettava työ- ja elinkeinoministeriölle osoitetulla hakemuksella, josta ilmenee tiedot arviointilaitokselta edellytettävien vaatimusten täyttämistä. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos voi osoittaa täyttävänsä sitä koskevat vaatimukset akkreditoinnilla, jonka on myöntänyt NLF-asetuksen vaatimukset täyttävä akkreditointielin, jona Suomessa toimii Turvallisuus- ja kemikaaliviraston akkreditointiyksikkö (FINAS-akkreditointipalvelu).

Hyväksymispäätöksessä määritellään ilmoitetun laitoksen pätevyysalue, vahvistetaan laitoksen valvontaan liittyvät järjestelyt sekä asetetaan tarvittaessa laitoksen toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen suorittaminen. Päätös voidaan antaa määrääjäksi.

Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion hyväksymä ja Euroopan komissiolle ilmoitettu vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos vastaa ilmoitettua laitosta.

Hyväksymistä ja ilmoittamista koskevasta hakemuksesta ja sen sisällöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

19 §

kumotaan

Ilmoitettua laitosta koskevat yleiset vaatimukset

Ilmoitetun laitoksen on täytettävä seuraavat vaatimukset:

1) laitoksen on oltava Suomessa rekisteröity oikeushenkilö;

2) laitoksen on oltava arvioimastaan organisaatiosta ja pyroteknisestä tuotteesta riippumaton ulkopuolinen asiantuntijataho;

3) laitos, sen ylin johto ja vaatimusten arviointitehtävistä vastaava henkilöstö eivät saa olla arvioimiensa pyroteknisten tuotteiden

den tai räjähtävien aineiden suunnittelija, valmistaja, toimittaja, asentaja, ostaja, omistaja, käyttäjä tai ylläpitäjä eikä minkään tällaisen osapuolen valtuutettu edustaja; tämä ei kuitenkaan koske sellaisten pyroteknisten tuotteiden tai räjähtävien aineiden käyttöä, jotka ovat vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen toimien kannalta tarpeellisia, taikka pyroteknisten tuotteiden käyttöä henkilökohtaisiin tarkoituksiin;

4) laitoksella ja sen henkilöstöllä on oltava kyseisellä erityisalalla vaadittava tekninen pätevyys;

5) laitoksen on kyettävä suorittamaan kaikki vaatimustenmukaisuuden arviointitehtävät, jotka tällaiselle laitokselle on osoitettu ja joita varten se on ilmoitettu, riippumatta siitä, suorittaako laitos kyseiset tehtävät itse vai suoritetaanko ne sen puolesta ja sen vastuulla.

20 §

kumotaan

Ilmoitetun laitoksen toimintaa koskevat vaatimukset

Ilmoitetulla laitoksella on kaikissa tapauksissa ja kunkin sellaisen vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyn ja pyroteknisen tuotteen tyypin tai luokan osalta, jota varten se on ilmoitettu, oltava käytössään:

1) riittävä henkilöstö, jolla on tekninen tietämys sekä riittävä ja soveltuva kokemus vaatimustenmukaisuuden arviointitehtävien suorittamiseksi;

2) kuvaukset menettelyistä, joiden mukaisesti vaatimustenmukaisuuden arviointi suoritetaan siten, että varmistetaan menettelyn avoimuus ja toistettavuus;

3) asianmukaiset toimintalinjat ja menettelyt, joiden perusteella ilmoitettuna laitoksena suoritettavat vaatimustenmukaisuuden arviointitehtävät erotetaan laitoksen muista toiminnoista;

4) menettelyt, joiden mukaisesti se hoitaa tehtäviään siten, että yritysten koko, toimiala ja rakenne, pyroteknisissä tuotteissa käytetävän teknologian monimutkaisuus sekä se, onko kyse massa- tai sarjatuotannosta, otetaan asianmukaisesti huomioon.

Ilmoitetulla laitoksella on oltava tarvittavat edellytykset niiden teknisten ja hallinnollisten

tehtävien suorittamiseen, joita arviointitehtävien asianmukainen hoitaminen edellyttää, ja sillä on oltava mahdollisuus käyttää kaikkia tarvittavia laitteita ja välineitä.

21 §

kumotaan

Ilmoitetun laitoksen vastaavaa henkilöstöä koskevat vaatimukset

Ilmoitetun laitoksen vastaavalla henkilöstöllä on oltava:

1) vankka tekninen ja ammatillinen koulutus, joka kattaa vaatimustenmukaisuuden arvioinnin sillä alalla, jolle ilmoitettu laitos on ilmoitettu;

2) riittävät tiedot arviointeja koskevista vaatimuksista ja riittävät valtuudet tällaisiin arviointeihin;

3) asianmukaiset tiedot ja ymmärrys olennaisista vaatimuksista, sovellettavista yhdenmukaistetuista standardeista ja asiaankuuluvista Euroopan unionin lainsäädännön säännöksistä ja toimeenpanosäännöistä;

4) kyky laatia todistuksia, asiakirjoja ja selostuksia, joilla osoitetaan, että arvioinnit on suoritettu.

22 §

kumotaan

Ilmoitetun laitoksen puolueettomuus ja vastuuvakuutus

Ilmoitetun laitoksen, sen ylimmän johdon ja arviointihenkilöstön on oltava puolueettomia. Ilmoitetun laitoksen ylimmän johdon ja arviointihenkilöstön palkkiot eivät saa olla riippuvaisia suoritettujen arviointien määrästä eivätkä tuloksista.

Ilmoitetulla laitoksella on oltava vastuuvakuutus.

23 §

kumotaan

Ilmoitetun laitoksen toimintaan liittyvien tietojen antaminen viranomaisille

Ilmoitetun laitoksen on sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, annettava tietoja laitoksen toiminnasta työ- ja elinkeinoministeriölle ja Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

24 §

kumotaan

Ilmoitetun laitoksen velvollisuus osallistua standardointitoimiin ja ilmoitettujen laitosten koordinaatioryhmän työhön

Ilmoitetun laitoksen on osallistuttava asi-aankuuluviin standardointitoimiin ja unionin yhdenmukaistamislainsäädännön nojalla perustetun ilmoitettujen laitosten koordinoitutyöryhmän työhön. Jollei tämä ole mahdollista, laitoksen on varmistettava, että sen arviointihenkilöstö saa tiedon standardoinnista ja koordinaatiotyöryhmän työstä.

25 §

kumotaan

Ilmoitettua laitosta koskeva oletama

Jos ilmoitettu laitos osoittaa olevansa asianmukaisissa yhdenmukaistetuissa standardeissa tai niiden osissa, joiden viitetiedot on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä, vahvistettujen edellytysten mukainen, sen oletetaan täyttävän tässä laissa ilmoitetulle laitokselle säädetyt vaatimukset, mikäli sovellettavat standardit kattavat nämä vaatimukset.

26 §

kumotaan

Tehtävien teettäminen alihankintana tai tytäryhtiöllä

Jos ilmoitettu laitos teettää alihankintana tietyt vaatimustenmukaisuuden arviointiin liittyvät tehtävät tai käyttää tytäryhtiötä, sen on varmistettava, että alihankkija tai tytäryhtiö täyttää 19–24 §:ssä säädetyt vaatimukset, ja ilmoitettava siitä työ- ja elinkeinoministeriölle.

Ilmoitettu laitos vastaa alihankkijan tai tytäryhtiön suorittamista tehtävistä riippumatta näiden sijaintipaikasta.

Ilmoitettu laitos voi teettää alihankintana tai tytäryhtiöllä tehtäviä ainoastaan, jos siitä on sovittu asiakkaan kanssa.

Ilmoitetun laitoksen on pidettävä työ- ja elinkeinoministeriön saatavilla asiakirjat, jotka koskevat alihankkijan tai tytäryhtiön

pätevyyden arviointia sekä vaatimustenmukaisuuden arviointitehtäviä.

27 §

kumotaan

Ilmoitetun laitoksen, sen tytäryhtiön ja alihankkijan yleiset velvollisuudet

Ilmoitetun laitoksen on arvioitava pyroteknisen tuotteen vaatimustenmukaisuus vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen mukaisesti.

Vaatimustenmukaisuuden arviointi on suoritettava oikeasuhtaisesti ja välttämättä tarpeettoman rasitteen aiheuttamista toiminnanharjoittajille. Ilmoitetun laitoksen on otettava huomioon asianomaisen yrityksen koko, toimiala, rakenne, tuotteissa käytettävän teknologian monimutkaisuus sekä se, onko kyse massa- tai sarjatuotannosta. Vaatimustenmukaisuutta arviotaessa on noudatettava riittävää huolellisuutta sen varmistamiseksi, että pyrotekninen tuote on tämän lain vaatimusten mukainen.

Ilmoitetun laitoksen tai sen käyttämän tytäryhtiön tai alihankkijan on tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä hoitaessaan noudatettava, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003), hallintolaissa (434/2003) ja kieli-laissa (423/2003) säädetään. Ilmoitetun laitoksen tai sen käyttämän tytäryhtiön tai alihankkijan henkilöstöön sovelletaan lisäksi rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ilmoitetun laitoksen tehtävistä vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa.

31 §

kumotaan

Ilmoitetun laitoksen velvollisuus antaa tietoja

Ilmoitetun laitoksen on ilmoitettava työ- ja elinkeinoministeriölle seuraavista seikoista:

- 1) 28 §:ssä tarkoitettujen todistusten epäminen tai rajoittaminen taikka peruuttaminen väliaikaisesti tai pysyvästi;*
- 2) muutokset, jotka vaikuttavat ilmoitetun*

laitoksen pätevyyteen vaatimustenmukaisuuden arviointitoiminnassa;

3) vaatimustenmukaisuuden arviointitoimia koskevat tietopyynnöt, jotka laitos on saanut tämän lain noudattamisen valvonnasta vastaavalta valvontaviranomaiselta;

4) pyynnöstä vaatimustenmukaisuuden arviointitoimet, jotka on suoritettu ilmoitetun laitoksen toimialalla ja mahdollisesti suoritettut muut toimet, mukaan luettuna rajat ylittävät toimet ja alihankinta.

Ilmoitetun laitoksen on toimitettava muille ilmoitetuille laitoksille, jotka suorittavat samanlaisia vaatimustenmukaisuuden arviointitoimia ja kattavat samat pyrotekniset tuotteet, asiankuuluvat tiedot vaatimustenmukaisuuden arvioinnin kielteisistä tuloksista ja pyynnöstä myös myönteisistä tuloksista.

32 §

kumotaan

Ilmoitetun laitoksen hyväksymisen peruuttaminen

Jos ilmoitettu laitos ei enää täytä 19—24 §:ssä säädettyjä edellytyksiä tai ei noudata 18 §:ssä tarkoitettussa päätöksessä asetettuja ehtoja taikka toimii muuten olennaisesti säännösten vastaisesti, työ- ja elinkeinoministeriön on asetettava ilmoitetulle laitokselle riittävä määräaika asian korjaamiseksi. Työ- ja elinkeinoministeriön on peruutettava antamansa hyväksyminen, jos ilmoitettu laitos ei ole korjannut epäkohtaa annetussa määräajassa.

5 luku

5 luku

Valvonta

Erinäiset säännökset

33 §

kumotaan

Valvonnan ylin johto ja ohjaus

Tämän lain säännösten noudattamista koskevan valvonnan ylin johto ja ohjaus kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö valvoo hyväksymiään ilmoitettuja laitoksia.

34 §

kumotaan

Valvontaviranomaiset

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto valvoo tämän lain noudattamista.

Tulli valvoo pyroteknisen tuotteen maahan- tuontia Euroopan unionin ulkopuolelta. Li- säksi Tulli voi valvoa pyroteknisen tuotteen jakelua toimitettaessa pyroteknisiä tuotteita Suomeen Euroopan unionin jäsenmaista Suomessa tapahtuvan tavaraerän purkamisen ja siihen liittyvän varastoinnin yhteydessä.

35 §

kumotaan

Valvontaviranomaisen oikeus saada tietoja

Valvontaviranomaisella on salassapito- säännösten estämättä oikeus saada nähtä- väkseen tämän lain noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot toiminnanharjoitta- jalta, jota tämän lain ja sen nojalla annettu- jen säännösten velvoitteet koskevat.

37 §

Oikeus tehdä tarkastuksia

Valvontaviranomaisella on oikeus tehdä tämän lain noudattamisen valvomiseksi tar- vittavia tarkastuksia. Tarkastuksissa nouda- tetaan, mitä hallintolain 39 §:ssä säädetään.

Tarkastus voidaan ulottaa pysyväisluontei- seen asumiseen käytettyihin tiloihin vain, jos tarkastus on välttämätön tarkastuksen koh- teena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on syytä epäillä, että on tehty rikoslain (39/1889) 44 luvun 11 §:ssä tarkoitettu rikos.

38 §

Oikeus ottaa näytteitä ja tehdä tutkimuksia

Valvontaviranomaisella on oikeus ottaa näytteitä tutkittavaksi, jos se on tämän lain noudattamisen valvonnan kannalta tarpeel- lista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu näyte on toiminnanharjoittajan vaatimuksesta korvat- tava käyvän hinnan mukaan, jollei havaita, että näyte on tämän lain vastainen.

Jos näyte ei täytä tässä laissa säädettyjä

37 §

Oikeus tehdä tarkastuksia

Valvontaviranomaisen oikeudesta tehdä tarkastuksia säädetään eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa.

Tarkastus voidaan ulottaa pysyväisluontei- seen asumiseen käytettyihin tiloihin vain, jos tarkastus on välttämätön tarkastuksen koh- teena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on syytä epäillä, että on tehty rikoslain (39/1889) 44 luvun 11 §:ssä tarkoitettu rikos.

kumotaan

vaatimuksia, valvontaviranomainen voi velvoittaa toiminnanharjoittajan korvaamaan näytteen hankinnasta, testauksesta ja tutkimisesta aiheutuneet kustannukset. Korvaus on suoraan ulosottokelpoinen. Sen perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

Näytteiden ottamiseen sovelletaan, mitä 37 §:ssä säädetään valvontatoimien ulottamisesta pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin.

39 §

kumotaan

Oikeus saada tietoja toisilta viranomaisilta sekä luovuttaa salassa pidettäviä tietoja

Valvontaviranomaisella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä saada esitutkinan tai valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja toiselta viranomaiselta ja käyttää toisen hankkimia näytteitä valvonnan kannalta tarpeellisiin tutkimuksiin.

Valvontaviranomainen saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa valvonnassa saamia tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, liike- tai ammatillisuudesta taikka yksityisen henkilökohdaisista oloista:

1) syyttäjälle syyteharkintaa varten ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen ehkäisemiseksi tai selvittämiseksi;

2) Tullille sekä pelastusviranomaiselle, ympäristönsuojelu- ja kuluttajansuojaviranomaiselle, jos tiedon luovuttaminen on viranomaisen tehtävien suorittamisen kannalta välttämätöntä;

3) toimivaltaiselle ulkomaan viranomaiselle ja kansainväliselle toimielimelle Euroopan unionin säädökseen tai Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen perustuvan veloitteen toteuttamiseksi.

40 §

kumotaan

Ulkopuolisen asiantuntijan käyttö

Valvontaviranomaisella on oikeus käyttää ulkopuolisia asiantuntijoita pyroteknisen tuotteen vaatimustenmukaisuuden tutkimisessa, testaamisessa ja arvioimisessa. Ulkopuo-

liset asiantuntijat voivat valvontaviranomaisen tai sen määräämän viranhaltijan apuna osallistua tämän lain mukaisiin tarkastuksiin sekä tutkia ja testata pyroteknisiä tuotteita.

Ulkopuolisella asiantuntijalla tulee olla tehtävien edellyttämä asiantuntemus ja pätevyys.

Ulkopuoliseen asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä silloin, kun hän hoitaa tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Ulkopuoliselle asiantuntijalle ei voida antaa 37 §:n mukaista oikeutta ulottaa valvontatoimia pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin.

41 §

kumotaan

Virka-apu

Poliisi on velvollinen antamaan virka-apua tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvomiseksi ja täytäntöön panemiseksi. Poliisin antamasta virka-apusta säädetään poliisilaissa (872/2011).

42 §

kumotaan

Vaatimusten vastaista pyroteknistä tuotetta koskevat valvontaviranomaisen toimenpiteet

Jos pyrotekninen tuote tai tuotetta koskevat asiakirjat ja tiedot eivät ole tämän lain vaatimusten mukaisia tai niitä ei pyynnöstä toimiteta valvontaviranomaiselle taikka pyrotekninen tuote saattaa tavanomaisissa ja ennakoitavissa käyttöolosuhteissa vaarantaa ihmisten turvallisuutta tai aiheuttaa vaaraa ympäristölle tai omaisuudelle, valvontaviranomainen voi:

1) määrätä toiminnanharjoittajan ryhtymään korjaaviin toimenpiteisiin markkinoille saatetun tuotteen, tuotteen merkintöjen tai tuotetta koskevien asiakirjojen ja tietojen saattamiseksi tämän lain vaatimusten mukaisiksi;

2) kieltää toiminnanharjoittajaa pysyvästi valmistamasta, saattamasta markkinoille, asettamasta saataville markkinoilla tai muu-

ten luovuttamasta tuotetta, jos tuotteessa tai sen tiedoissa ilmenee olennaisia puutteita sekä määrätä poistamaan tuote markkinoilta;

3) määrätä toiminnanharjoittajan ottamaan takaisin loppukäyttäjältä tuote, joka aiheuttaa vakavan riskin ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle taikka ympäristölle sekä antamaan sen tilalle vastaava vaatimustenmukainen tuote tai samankaltainen tuote, joka ei ole vaarallinen, taikka purkamaan kauppa, jos 1 kohdassa tarkoitettu määräys tai 2 kohdassa tarkoitettu kielto tai määräys ei ole riittävä;

4) määrätä, jos 1—3 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä ei voida pitää riittävinä, toiminnanharjoittajan hallussa olevan pyroteknisen tuotteen taikka toiminnanharjoittajalle palautetun pyroteknisen tuotteen hävitettäväksi tai, jollei tätä katsota tarkoituksenmukaiseksi, määrätä, miten pyroteknisen tuotteen suhteen muutoin on meneteltävä.

Toiminnanharjoittajan on annettava valvontaviranomaiselle tämän määräämässä kohtuullisessa ajassa selvitys siitä, millä tavoin 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitettu määräys tai kielto on pantu toimeen.

Valvontaviranomaisen on ilmoitettava asianomaiselle ilmoitetulle laitokselle toiminnanharjoittajaan kohdistetuista toimenpiteistä, jotka koskevat vaatimustenvastaista tuotetta.

43 §

kumotaan

Väliaikainen kielto

Valvontaviranomainen voi määrätä 42 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettun kiellon väliaikaisena asian selvittämisen ajaksi, jos on syytä epäillä, että pyrotekninen tuote voi olla vaatimustenvastainen tai että tuote saattaa tavanomaisissa ja ennakoitavissa käyttöolosuhteissa vaarantaa ihmisten turvallisuutta tai terveyttä tai saattaa aiheuttaa vaaraa ympäristölle ja omaisuudelle.

Väliaikainen kielto on voimassa kunnes asia lopullisesti ratkaistaan 42 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla. Valvontaviranomaisen on toimittava asiassa kiireellisesti.

44 §

kumotaan

Tiedottamisesta määrääminen

Jos Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on antanut 42 §:ssä tarkoitetun määräyksen tai kiellon taikka pyrotekniseen tuotteeseen tai sen käyttämiseen liittyä vaara ihmisten terveydelle tai yleiselle turvallisuudelle, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi velvoittaa toiminnanharjoittajan tiedottamaan asiasta määrääjässä julkisesti ja määräämällään tavalla. Lisäksi Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi käyttäjien turvallisuuden varmistamiseksi velvoittaa toiminnanharjoittajan toimittamaan loppukäyttäjille tarpeelliset tiedot ja ohjeet.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi toiminnanharjoittajan kustannuksella tiedottaa I momentissa tarkoitetuista asioista, jos toiminnanharjoittaja ei ole noudattanut viranomaisen antamaa tiedottamismääräystä tai jos asian kiireellisyyden vuoksi tiedottaminen on tarpeen ihmisten terveyteen tai yleiseen turvallisuuteen kohdistuvan vaaran johdosta.

6 luku

kumotaan

Erinäiset säännökset

45 §

kumotaan

Uhkasakko ja teettämisuhka

Valvontaviranomainen voi tehostaa tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

46 §

Rangaistussäännökset

Rangaistus räjähdერიkoksesta säädetään rikoslain 44 luvun 11 §:ssä.

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tämän lain 5 §:ssä säädettyä velvollisuutta, 7—12 §:ssä säädettyjä valmistajan velvollisuuksia, 13 §:ssä säädettyjä maahantuojan velvollisuuksia, 14 §:ssä säädettyjä jakelijan velvollisuuksia tai 42—44 §:n nojalla annettua kieltoa tai määräystä, on tuo-

46 §

Rangaistussäännökset

Rangaistus räjähdერიkoksesta säädetään rikoslain 44 luvun 11 §:ssä.

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo

1) 8 §:n 1 momentissa tai 5 §:n 5 momentin nojalla säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa pyroteknisen tuotteen olennaisten turvallisuusvaatimusten mukaisuus,

2) 8 §:n 2 momentissa tai 8 §:n 5 momentin

mittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, pyroteknisiä tuotteita koskevien säännösten rikkomisesta sakoon.

nojalla säädettyä valmistajan velvollisuutta suorittaa pyrotekniselle tuotteelle vaatimustenmukaisuuden arviointi käyttämällä valmistajan valitsemaa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä,

3) 8 §:n 3 momentissa tai 8 §:n 5 momentin nojalla säädettyä valmistajan velvollisuutta laatia tekniset asiakirjat ja EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus sekä kiinnittää pyrotekniseen tuotteeseen CE-merkintä,

4) 9 §:ssä säädettyä valmistajan velvollisuutta huolehtia siitä, että sarjatuotannossa valmistettu pyrotekninen tuote on 5 §:ssä säädettyjen olennaisten turvallisuusvaatimusten mukainen,

5) 10 §:n 1 momentissa tai 10 §:n 3 momentin nojalla säädettyä valmistajan velvollisuutta merkitä pyrotekninen tuote rekisteröintinumerolla,

6) 10 §:n 2 momentissa tai 10 §:n 3 momentin nojalla säädettyä valmistajan ja maahantuojan velvollisuutta pitää kirjaa markkinoilla saataville asettamiensa pyroteknisten tuotteiden rekisteröintinumeroista,

7) 12 §:ssä tai sen nojalla säädettyä valmistajan velvollisuutta varmistaa, että markkinoille saatetussa pyroteknisessä tuotteessa on vaaditut merkinnät ja pyrotekniseen tuotteeseen liitetään ohjeet ja turvallisuustiedot,

8) 13 §:n 1 momentissa maahantuojalle säädettyä kieltoa saattaa markkinoille muita kuin vaatimukset täyttäviä pyroteknisiä tuotteita,

9) 13 §:n 2 momentissa säädettyä maahantuojan velvollisuutta varmistaa, että valmistaja on suorittanut vaatimustenmukaisuuden arvioinnin, valmistaja on laatinut tekniset asiakirjat, pyrotekniseen tuotteeseen on kiinnitetty CE-merkintä, pyroteknisen tuotteen mukana on vaaditut asiakirjat, pyroteknisessä tuotteessa on vaaditut merkinnät ja tiedot sekä pyrotekniseen tuotteeseen liitetään ohjeet ja turvallisuustiedot suomeksi ja ruotsiksi,

10) 13 §:n 3 momentissa säädettyä maahantuojan velvollisuutta ilmoittaa vaarasta valmistajalle ja valvontaviranomaiselle,

11) 14 §:n 1 momentissa säädettyä jakelijan velvollisuutta tarkistaa, että pyroteknisessä tuotteessa on vaaditut merkinnät ja tiedot sekä tuotteen mukana on vaaditut asiakirjat sekä ohjeet ja turvallisuustiedot,

12) 14 §:n 3 momentissa säädettyä jakelijan velvollisuutta ilmoittaa vaarasta valmistajalle tai maahantuojalle ja valvontaviranomaiselle,

13) 16 §:n 1 momentissa säädettyä valmistajan ja maahantuojan velvollisuutta ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin,

14) 16 §:n 2 momentissa säädetyn toiminnanharjoittajan velvollisuutta tehdä ilmoitus, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, pyroteknisiä tuotteita koskevien säännösten rikkomisesta sakkoon.

Joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kieltoa tai velvoitetta, ei voida tuomita 1 momentin nojalla rangaistukseen samasta teosta.

46 a §

Turvallisuustekniikan neuvottelukunta

Työ- ja elinkeinoministeriön ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston apuna tämän lain säännösten kehittämistä ja seurantaan varten on valtioneuvoston kolmeksi vuodeksi kerrallaan asettama turvallisuustekniikan neuvottelukunta.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin neuvottelukunnan kokoonpanosta ja tehtävistä.

47 §

Muutoksenhaku

Viranomaisen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, valvontaviranomaisen määräämään 43 §:ssä tarkoitettuun väliaikaiseen kieltoon ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Valvontaviranomaisen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

48 §

Oikaisuvaatimus

Ilmoitetun laitoksen vaatimustenmukai-

kumotaan

48 §

Muutoksenhaku

Ilmoitetun laitoksen vaatimustenmukai-

HE 20/2016 vp

suustodistusta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua päätöksen tehneeltä laitokselta siten kuin hallintolaissa säädetään. Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusohjeet.

Ilmoitetun laitoksen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

suustodistusta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua siten *kuin hallintolaissa säädetään*.

Ilmoitetun laitoksen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. *Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa asetettu turvallisuustekniikan neuvottelukunta jatkaa toimikautensa loppuun.

3.

Laki

vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 46 ja 69 a §,
sellaisena kuin niistä on 69 a § laissa 1030/2009,
muutetaan 6 §:n 23 kohta, 50, 52 ja 69 §, 72 §:n 2 momentti sekä 132 §,
sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 23 kohta laissa 358/2015, 50 § osaksi laissa 1271/2010 sekä 69 § ja 72 §:n 2 momentti laissa 1030/2009, sekä
lisätään 2 §:ään uusi 2 momentti ja 6 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 358/2015, uusi 24 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Lain soveltamisala

Lain soveltamisala

Selluloidin teolliseen käsittelyyn, varastointiin ja säilytykseen sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä, varastoinnista ja säilytyksestä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin, minkä kemikaaliluokan mukaan selluloidin teolliselle käsittelylle, varastoinnille ja säilytykselle asetettavat vaatimukset määräytyvät, selluloidin teollisen käsittelyn ja varastoinnin jaottelusta sekä selluloidin teollisen käsittelyn, varastoinnin ja säilytyksen turvallisuusvaatimuksista.

6 §

6 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

23) yleisöllä, jota asia koskee yleisöä, johon onnettomuus vaikuttaa tai todennäköisesti vaikuttaa tai yleisöä, jonka etua asiaa koskeva päätös koskee.

23) yleisöllä, jota asia koskee yleisöä, johon onnettomuus vaikuttaa tai todennäköisesti vaikuttaa tai yleisöä, jonka etua asiaa koskeva päätös koskee;

24) selluloidilla ainetta, joka sisältää yli kuusikymmentä painoprosenttia nitrattua selluloosaa sekä sen lisäksi kamferia.

46 §

kumotaan

Räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettävien laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimukset

Räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettävät laitteet ja suojausjärjestelmät tulee suunnitella ja valmistaa niin, että ne toimivat käyttötarkoituksen mukaisessa käytössä ja ennakoitavissa olevissa virhekäyttötilanteissa turvallisesti ja niiden rakenne on sellainen, että tiloissa mahdollisesti esiintyvät räjähdyskelpoiset ilmaseokset eivät syty. Erityisesti tulee huolehtia siitä, että:

1) laiteosat kestävät ennakoitavissa olevat mekaaniset, kemialliset ja lämmön vaikutukset ja käytetyt rakenneaineet eivät aiheuta räjähdysvaaraa;

2) syttymislähteitä ei esiinny tai ne on luotettavasti eristetty räjähdyskelpoisista ilmaseoksista;

3) laitteissa tai suojausjärjestelmissä käytettävät ohjaus- ja turvalaitteet toimivat luotettavasti ja niiden vikaantuminen ei aiheuta räjähdysvaaraa.

50 §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen

Sen, joka saattaa 46–49 §:ssä tarkoitetun tuotteen markkinoille, on varmistettava ja osoitettava, että tuote täyttää sitä koskevat vaatimukset. Vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa on käytettävä 100 §:ssä tarkoitettua tarkastuslaitosta, kun tuotteen ominaisuudet ja käyttötarkoitus sitä edellyttävät.

Vaarallisen kemikaalin varastointiin tarkoitettu säiliö, joka on valmistettu tai saatettu markkinoille toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai valmistettu muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, tulee hakemuksesta katsoa 49 §:ssä tarkoitettujen vaatimusten mukaiseksi, jos:

1) vaatimustenmukaisuus on arvioitu 49 §:ssä tarkoitettujen vaatimusten ja 50 §:n 1 momentissa tarkoitettujen menetelmien tai vastaavan laatu- ja turvallisuustason varmistavien vaatimusten ja menetelmien mukaisesti ja tulokset osoittavat säiliön täyttävän sille

50 §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen

Sen, joka saattaa 47–49 §:ssä tarkoitetun tuotteen markkinoille, on varmistettava ja osoitettava, että tuote täyttää sitä koskevat vaatimukset. Vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa on käytettävä 100 §:ssä tarkoitettua tarkastuslaitosta, kun tuotteen ominaisuudet ja käyttötarkoitus sitä edellyttävät.

Vaarallisen kemikaalin varastointiin tarkoitettu säiliö, joka on valmistettu tai saatettu markkinoille toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai valmistettu muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, tulee katsoa 49 §:ssä tarkoitettujen vaatimusten mukaiseksi, jos:

1) vaatimustenmukaisuus on arvioitu 49 §:ssä tarkoitettujen vaatimusten ja 50 §:n 1 momentissa tarkoitettujen menetelmien tai vastaavan laatu- ja turvallisuustason varmistavien vaatimusten ja menetelmien mukaisesti ja tulokset osoittavat säiliön täyttävän sille

asetetut vaatimukset; sekä

2) vaatimustenmukaisuuden arvioinnin on suorittanut tarkastuslaitos, jonka asianomainen Euroopan talousalueeseen kuuluva valtio on hyväksynyt noudattaen 101 §:ssä säädettyjä vastaavia vaatimuksia.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu hakemus on osoitettava Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

52 §

Vaarallisiin kemikaaleihin liittyviä tuotteita koskeva asetuksenantovaltuus

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 46—49 §:ssä tarkoitettujen tuotteiden yksityiskohtaisista turvallisuusvaatimuksista, vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta ja tarkastuslaitosten käyttämisestä vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa, säiliön hyväksymistä koskevasta hakemuksesta, tuotteiden merkinnöistä sekä tuotteiden mukana toimitettavista ohjeista ja tiedoista.

69 §

Räjähteiden vaatimustenmukaisuuden osoittaminen ja merkinnät

Sen, joka saattaa räjähteen markkinoille, on varmistettava ja voitava osoittaa, että räjähdde täyttää sitä koskevat vaatimukset. Vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa on käytettävä 100 §:ssä tarkoitettua tarkastuslaitosta paitsi, kun on kysymys puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan tarkoitetuista räjähteistä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu räjähdde varustetaan vaatimustenmukaisuutta osoittavalla merkinnällä sekä räjähteen turvallisen käytön edellyttämällä merkinnöillä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin vaatimustenmukaisuuden arvioinnista, tarkastuslaitosten tehtävistä ja merkinnöistä.

69 a §

asetetut vaatimukset; sekä

2) vaatimustenmukaisuuden arvioinnin on suorittanut tarkastuslaitos, jonka asianomainen Euroopan talousalueeseen kuuluva valtio on hyväksynyt noudattaen 101 §:ssä säädettyjä vastaavia vaatimuksia.

Toiminnanharjoittajan on pyynnöstä luovutettava valvontaviranomaiselle tämän lain noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot ja asiakirjat suomeksi tai ruotsiksi taikka muulla valvontaviranomaisen hyväksymällä kielellä.

52 §

Vaarallisiin kemikaaleihin liittyviä tuotteita koskeva asetuksenantovaltuus

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 47—49 §:ssä tarkoitettujen tuotteiden yksityiskohtaisista turvallisuusvaatimuksista, vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta ja tarkastuslaitosten käyttämisestä vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa, tuotteiden merkinnöistä sekä tuotteiden mukana toimitettavista ohjeista ja tiedoista.

69 §

Puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan tarkoitettujen räjähteiden vaatimustenmukaisuuden osoittaminen ja merkinnät

Puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan tarkoitettujen räjähteen vaatimustenmukaisuus on arvioitava ja arvioinnin yhteydessä on varmistettava ja voitava osoittaa, että räjähdde täyttää sitä koskevat vaatimukset.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu räjähdde varustetaan räjähteen turvallisen käytön edellyttämällä merkinnöillä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin vaatimustenmukaisuuden arvioinnista ja merkinnöistä.

kumotaan

Räjähdeiden merkintä tunnistamista varten

Räjähdeiden valmistajan ja maahantuojan, lukuun ottamatta pyroteknisten tuotteiden valmistajaa tai maahantuojaa, on huolehdittava, että räjähdde ja jokainen pakkausyksikkö merkitään yksilöllisellä tunnisteella. Merkin-tävelvoite ei koske räjähteitä, jotka toimitetaan pakkaamattomina räjäytystyömaalle tai jotka valmistetaan räjäytystyömaalla ja ne käytetään välittömästi.

Yksilöllinen tunniste on merkittävä tai kiin-nitettävä tiukasti ja kestäväällä tavalla räjähteeseen ja pakkaukseen.

Räjähdealan yrityksen tulee ottaa käyttöön räjähteiden ja niiden yksilöllisiä tunnisteita koskevien tietojen keruujärjestelmä, joka katta-a räjähteiden koko tuotantoketjun ja elin-kaaren. Räjähdealan yrityksen tulee huolehtia tietojen keruujärjestelmän ylläpidosta ja tietojen ilmoittamisesta viranomaisille.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tar-kemmin räjähteen merkinnästä, merkinnän toteutuksesta, tietojen keruujärjestelmästä ja siihen liittyvistä räjähddealan yrityksen velvoitteista sekä merkintävelvoitetta koskevista poikkeuksista.

72 §

Räjähdesäännöksiä koskeva rajaus

Mitä 69, 69 a, 70 ja 71 §:ssä säädetään, ei koske puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan ja rajavartiolaitoksen käyttöön tarkoitettuja pyroteknisiä tuotteita.

132 §

Neuvottelukunta

Tämän lain säännösten kehittämistä ja seurantaan varten on valtioneuvoston asettama vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyyn liittyviä turvallisuusasioita käsittelevä neuvottelukunta.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin I momentissa tarkoitettusta neuvotte-

72 §

Räjähdesäännöksiä koskeva rajaus

Mitä 69 ja 71 §:ssä säädetään, ei koske puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan ja rajavartiolaitoksen käyttöön tarkoitettuja pyroteknisiä tuotteita.

132 §

Turvallisuustekniikan neuvottelukunta

Työ- ja elinkeinoministeriön ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston apuna tämän lain säännösten kehittämistä ja seurantaan varten on valtioneuvoston kolmeksi vuodeksi kerrallaan asettama turvallisuustekniikan neuvottelukunta.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin neuvottelukunnan kokoonpanosta ja

lukunnasta..

tehtävistä.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

*Tämän lain voimaan tullessa voimassa ole-
vien säännösten nojalla myönnetty lupa sel-
luloidin käsittelyyn ja varastointiin on voi-
massa 31 päivään joulukuuta 2018 saakka.*

*Ennen tämän lain voimaantuloa asetettu
turvallisuustekniikan neuvottelukunta jatkaa
toimikautensa loppuun.*

4.

Laki**rikoslain 44 luvun 11 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 44 luvun 11 §, sellaisena kuin se on laissa 181/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

44 luku

44 luku

Terveyttä ja turvallisuutta vaarantavista rikoksista

Terveyttä ja turvallisuutta vaarantavista rikoksista

11 §

11 §

Räjähderikos

Räjähderikos

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain taikka sen nojalla annetun säännöksen, kiellon tai määräyksen vastaisesti taikka ilman mainitussa laissa edellytettyä lupaa tai ilmoitusta taikka lupaa tai ilmoitusta koskevassa päätöksessä asetettujen ehtojen, rajoitusten tai kieltojen vastaisesti

1) harjoittaa vaarallisten kemikaalien teollista käsittelyä tai varastointia taikka siirtää vaarallista kemikaalia tai

2) valmistaa, tuo maahan, käyttää, siirtää, saattaa markkinoille, luovuttaa, pitää hallussaan, varastoi, säilyttää tai hävittää räjähdettä,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *räjähderiksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Räjähderiksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta 1 momentissa mainitun lain tai sen nojalla annetun säännöksen vastaisesti valmistaa, tuo maahan, käyttää, luovuttaa, saattaa markkinoille, asentaa tai huoltaa räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettävää laitetta tai suojausjärjestelmää taikka muuta 1 momentissa mainitun lain 5 luvussa tarkoitettua tuotetta, tai pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmu-

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain taikka sen nojalla annetun säännöksen, kiellon tai määräyksen vastaisesti taikka ilman mainitussa laissa edellytettyä lupaa tai ilmoitusta taikka lupaa tai ilmoitusta koskevassa päätöksessä asetettujen ehtojen, rajoitusten tai kieltojen vastaisesti

1) harjoittaa vaarallisten kemikaalien teollista käsittelyä tai varastointia taikka siirtää vaarallista kemikaalia tai

2) valmistaa, tuo maahan, käyttää, siirtää, saattaa markkinoille, luovuttaa, pitää hallussaan, varastoi, säilyttää tai hävittää räjähdettä,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *räjähderiksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Räjähderiksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (xxx/2016) tai sen nojalla annetun säännöksen vastaisesti tuo maahan, saattaa markkinoille tai muutoin luovuttaa räjähteitä tai

2) pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (180/2015) tai sen nojalla annetun säännöksen vastaisesti tuo

HE 20/2016 vp

kaisuudesta annetun lain (180/2015) vastaisesti tuo maahan, saattaa markkinoille tai muutoin luovuttaa pyroteknisiä tuotteita siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle tai siitä on vaaraa toisen omaisuudelle.

Räjähderikoksena ei pidetä 1 momentissa tarkoitettua vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain taikka sen nojalla annetun säännöksen, kiellon tai määräyksen vastaista räjähteen hallussapitoa, jos tällaisen räjähteen hallussapitäjä oma-aloitteisesti ilmoittaa räjähteestä poliisille ja luovuttaa sen poliisin haltuun.

maahan, saattaa markkinoille tai muutoin luovuttaa pyroteknisiä tuotteita,

siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle tai siitä on vaaraa toisen omaisuudelle.

Räjähderikoksena ei pidetä 1 momentissa tarkoitettua vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain taikka sen nojalla annetun säännöksen, kiellon tai määräyksen vastaista räjähteen hallussapitoa, jos tällaisen räjähteen hallussapitäjä oma-aloitteisesti ilmoittaa räjähteestä poliisille ja luovuttaa sen poliisin haltuun.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*